

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre... 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok vizs. Előfizetések és hirdetések a
 saadására nem vállalkozik. kiadóhivatalhoz intézendők.

BÉKESSÉG A FÖLDÖN AZ EMBEREKNEK!

Három izben hiába szállott alá a karácsonyi angyal, hirdelve az embereknek: békesség a földön az embereknek! Három izben süket fülekre talált a karácsonyi ének — vajjon meghallják-e most, negyedizben?

Ugy látszik, igen.

*

Ezerkilencszáztizennyolc éve az angyalok a jóakaratu embereknek hirdették a békét. Nem is méltó rá más. Ha eddig az emberiség nem kapta vissza a béke áldását, akkor bizonyos nem is volt méltó rá.

Ennek a rettentő vérontásnak a felidézése minden egyéből származhatott, csak jóakaratból nem. A kiknek gonosz tervei folytán a gyilkos fegyverek megvillantak, azok a legnagyobb rosszat akarták, a mi csak az emberiséget érhetette.

A történetírás fogja eldönteni, mi volt a háboru főindoka: a nagyszerb béka felfuvalkodása és nagyravágyása-e, a cárizmus örült hatalomvágya, a pánszláv eszme, az angol kapzsiság, a francia revanche-mánor vagy a nagytőke nemzetközi gonosz telhetetlensége és a szabadkőműves aknamunka-e? Talán mind együtt, hozzávéve még néhány kisebb gonosz szándéku törekvést is, minők a dákoromán hóbert és az olasz irredentizmus. Mindeme tendenciák Magyarországra, Ausztria és Németországra rovására akartak kielégítést szerezni, biztatta őket számbeli inferioritásunk, fütötte reménységeik kazánját a szabadkőműves sajtó, a végén egyszerre azt kellett látnunk, hogy itt állunk egy megvadult pokol közepén, elhagyatva, két szövetségestől is elárulva, a semlegesek előtt hazugságokkal befeketítve, kezdetben északon és délen egyaránt megrendített katonai erőben, az előtt a kétségbeesítő kilátás előtt, hogy a gonoszság ezuttal legyőzi az igazságot, s Európa két igazán békeszerető nemzete, a német és a magyar nem lesz képes megállani az egész világ háborus örületével szemben.

Soha a civilizációt nagyobb veszély nem fenyegette, mint mikor a háboru mérlege még nem billent javunkra. Viszont soha a haladásnak, az emberiség boldogulásának szebb kilátásai négy év óta nem voltak, mint vannak ma, mikor legerősebb ellenségünk előbb fegyverszünetet kért, aztán béketárgyalásokba kezdett.

Szent karácsony hangulata ihlesse meg őket, a kik a béketárgyalásokat vezetik. Jusson eszükbe, hogy békesség csak a jóakaratu embereknek adatik.

*

A kik egymással szemben állanak, akik a rettentő küzdelmet végig vívták, nem kényelmes miniszteri bársonyszékből Londonban vagy Párisban, hanem a lövészárkok nyomorúságaiban, nem veszélytelen frázisokkal, hanem életrehalálra: azokban a béke iránti jóakaratu régóta meg van. Olvastuk, hogy mikor a fegyverszünetet megkötötték az orosz fronton, az egymással szemben álló csapatok több helyen egymáshoz rohantak és összeölelkeztek. Roham volt ez is, mint a minőben részt vettek négy év óta elégszer, de ezt a rohamot nem tartóztatta fel drótakadály, zárótüz vagy kézigránát. Ez a szeretet rohama volt. A szemben álló ellenségek fölismerték, hogy az Isten nem ellenségeket, hanem embereket, testvéreket teremtett a világra. Felismerték, hogy a férfikar nem gyilkolásra, hanem munkára van

teremtve s a nők hivatása nem az, hogy özvegyi gyászt viselve, elkeseredve, árvákat neveljenek nyomorúságra, édesatyjuk halálának megboszulására, soha ki nem alvó vérbosszura.

Mintha a karácsonyi béke dobbantotta volna meg az egyszerű emberek szívét a Balti tengertől le egészen a Fekete tengerig.

Még azt a népet is, mely legutóljára és a legjobban felszított gyűlölettel támadt ellenünk: még Romániát is a béke szelleme kezdi áthatni. Ferdinánd királyhoz küldöttség ment, követelve a béketárgyalások megkezdését. Ez a ritkán józan uralkodó azzal válaszolt a küldöttségnek, hogy a központi hatalmakkal ő békeszerződést aláírni nem fog. Mire a küldöttség egyik tagja nyugodtan annyit felelt: „Akkor felséged semmit sem fog ezentul aláírni.”

Valóban, aki most is megtagadja aláírását a béke, a szeretet szerződésétől, az nem méltó arra, hogy az ő aláírásától nem egy ember, hanem csak egy hajszal sorsa is függjön tovább.

Ne feledjük, hogy a karácsonyi békét angyalok hirdették. Az angyalok pedig nemcsak énekelni szoktak, hanem alkalom adtán a szükség szerint lángoló pallost is tudnak kezükbe ragadni.

*

A lángpallost egyelőre magunknak kell kezünkben tartanunk és örködnünk határainkon.

Napkeletről támadt a karácsonyi csillag, napkeletről kél a béke első félénk szárnypróbálgatása, de a nyugat még verben és sötétségben dermed.

Anglia miniszterelnöke nemrég jelentette ki, hogy ő a békét nem megkötni, hanem diktálni akarja. A franciák még mindig a Rajnáról álmodnak, Olaszország pedig nem hajlandó észrevenni, hogy többet vesztett, mint amennyit nyerni remélt. Keleten a béke örömtüzei lobognak, nyugaton még mindig a háboru pokla ég.

A békét az angyalok a jóakaratu embereknek hirdették. Nyugati ellenségeink még mindig nem a jóakaratuak, hanem néhány nagyszájú alacsony lélek gyűlölködésének engedelmesskednek.

Pedig el fogjuk vinni a karácsony békéjét nyugatra is. Itt is dobogó emberi szívet takaró férfimellek szegeződnek egymással szembe, itt is el kell jönnie az időnek, mikor nem csak az átlőtt szívek értik meg egymást a halál csendjében, hanem az élők is egyé tudnak forni a szeretetben.

Az a hatalmas Isten, aki keleten mellettünk állott és leghatalmasabb ellenségünk kezéből úgy kiütötte a kardot, hogy egy trón lesülyedt és egy fél világ megrendült bele: az az igazságos és erős Isten áll mellettünk a nyugati határokon is. És ha ellenségeink azt hirdetik, hogy csak győzelem árán van béke, hát szolgálhatunk nekik ezzel is.

Magyarország és szövetségesei a nyugati fronton immár az eddigi ellenséggel együtt érzik át a karácsonyi éneket: Békesség az embernek. És köröskörül, valahol csak messze határainkon túl vertük az ellenséget, mindenütt felcsendül a magyar katonák, az egész magyar nemzet ajkán a hálaadó karácsonyi himnusz, hálával tele az iránt, kinek diadalainkat köszönhetjük:

Dicsőség Istennek!

*

NAGYVÁRAD KÖZÉLELMEZÉSE.

Lukács Ödön nyilatkozata.

A béketárgyalás, az ország sokat szenvedett lakosságának öröme, pár nap múlva megszámottevőbb ellenségünkkel: az oroszokkal megkezdődik. Az a hatalmas békevág, mely egész Európának józanabb részét eltölti, kilátást nyújt arra, hogy a középeurópai hatalmak és Oroszország között mihamar létrejön a béke.

Nyugateurópai ellenségeink, különösen a ravasz kalmár Anglia azonban még csörteti a kardot s az újabb vereségek sem józanították ki. Ezért nem tudjuk, hogy meddig kell a harctereken fiainknak, testvéreinknek vérezni s meddig kell még az itthon maradt nemzetnek szenvedni a háboru által okozott nyomorúságokat.

Különösen fontos ez a kérdés megélhetési szempontból, mert a szervezatlenség miatt rabló módra reánk tört uzsoráshad mód felett megnehezítette a megélhetési viszonyokat. Mintha csak a háboru nem is szolgálhatna más célt, csak azt, hogy a konjunktúra tág köpenye alatt a szenvedő lakosságtól százezreket és milliókat összeharcsoljanak.

Nagyvárad városa szerencsére még elég korán belátta annak fontosságát, hogy a legszükségesebb élelmiszer-cikkek hatósági kezelésbe vétessenek. És ennek vezetésére szerencsés kézzel választotta ki egyik főtisztviselőjét: Lukács Ödön polgármesterhelyettes, aki nagy munkakedvvel, nagy körültekintéssel és energiával akként rendezte Nagyvárad közélélmelési ügyét, hogy mindazok a bajok itt elkerülhetők voltak, amelyek a többi vá-

rosokban már ismételve előfordultak s keserves napokat okoztak az ottani közönségnek.

A multat ismerjük, de nem közömbös Nagyvárad közönségére a jövő. Van-e valamelyes kilátás arra, hogy Nagyvárad közélélmelése a jövőre is az eddigi mederben lesz-e?

Erre nézve kérdést intéztünk Lukács Ödön polgármesterhelyetteshez, aki munkatársunk előtt a következő nyilatkozatot tette:

Liszt és kenyér lesz.

A közélélmelési viszonyok — ugymond a polgármesterhelyettes — Nagyváradon eddig türhetőek voltak; a jövőnek azonban bizonyos aggálylyal nézünk elébe, mert előreláthatólag a legszükségesebb élelmiszerekben nagyon fogyatékosak lesznek készleteink. Ahhoz megvan minden reményem, hogy *liszttel, kenyérral* el fogom tudni látni a várost a jövő termésig, ha leszállított adagok mellett is; de a hüvelyesek hiányát érezni fogjuk.

Ilyen perspektiva mellett természetes, hogy a legnagyobb erőfeszítést kell kifejtetni, hogy a közellátást a viszonyokhoz képest, türhetővé tegyék.

A hüvelyeseket árpagyönggyel és másal kívánjuk pótolni.

Burgonyát is igyekszünk megfelelő mennyiségben beszerezni.

Lesz hus és zsír.

A *hus és zsír* ellátást — ugymond — már is biztosítottak lehet venni. Kétezer da-

rab sertést házilag hizlalunk, a másik kétezer darab sertés hizlalására pedig oly gazdaságokkal sikerült előnyös szerződést kötni, amelyek sertéssel és a sertések hizlalásához szükséges tengerivel is rendelkeznek.

Megeshetik ugyan, hogy a szerződésileg biztosított sertésekől is elrekvirál az orsz. közélélmelési hivatal, oly városok részére, amelyek nem tudtak ily szerződéseket kötni. Azonban ezzel a kellemetlen feltevés-sel ne izgassuk magunkat; elég lesz majd akkor küzdeni ellene, ha ez a veszély fenyegetne bennünket.

Petroleum, gyertya, gyufa.

A közélélmelési ügyosztály azonkívül javítani akar a közellátás egyéb mizériáin is. — Mindent elkövet, hogy Nagyvárad a megszabott petroleum mennyiséget megkapja. Beszerez gyertyát. A lakosságnak járó gyufamennyiség felét is a város fogja kezelni.

A cipőjavító-műhely üzemben.

Minden ellenző akció dacára felállítom és megnyitom a hatósági cipőjavító-műhelyt. Az ehhez szükséges felső bőr- és talp-hulladékokat legközelebb megkapjuk. Az új lábbelik készítéséhez szükséges bőr és egyéb anyagokból a várost illető mennyiség felét is a közélélmelési ügyosztály fogja átvenni.

Keményítő, borax, szóda.

Beszerezett a város keményítőt, boraxot és most pedig azon van, hogy a városnak járó zsíros- és kristály-szódát is maga kezelje, illetve vegye át. Sajnosan észlelte ugyanis az élelmelési ügyosztály, hogy ez az utóbbi fontos életszükségleti cikk nem Nagyvárad közönségéhez jutott, hanem Nagyváradról a vidékre került.

Len- és pamutszövetek, cérna.

Most, a karácsonyi szünetek alatt foglalkozom azzal a tervvel, hogy a *len- és pa-*

KARÁCSONYI LEVÉL A BÉKÜLŐ OROSZOKRÓL.

A végtelen hómező ragyogó fehérségén apróbb-nagyobb barna színfoltok mozognak. Ide-oda vándorolnak, megállnak, összeolvadnak, elválnak. Magyar honvédek és orosz gyalogosok. Beszélgetnek, nevetgélinek, csereberélinek.

Fegyverszünet van . . .

Hetedikén mint tébolyult sikoltás vonaglott végig, szájról-szájra ez a szó: *fegyverszünet*. És nyomban utána: *hivatalos*. Nehéz sóhajok szabadultak fel, negyedfél év óta letagadott könnyek csillantak meg akkor hajnalban. Fegyverszünet . . . Hivatalos fegyverszünet . . .

Hát lehetséges az, hogy ne ordítozzanak az ágyuk, ne kattogjon a puska? Ugy látszik, hogy lehetséges, mert már nyolc napja, hogy egyetlen lövés sem történt, nem halt meg senki, nem izzad félelmében halálverítéket senki — és a világ még sem pusztult el.

Tavasszal, amikor a bukovinai paraszt megművelte és bevetette a földjét, még az orosz volt itt az ur. De júliusban éppen takarás előtt nekilendültünk és most ez a föld-

darab semleges, a két rajvonal közé szorult, minden termésével együtt. Nem arathatott rajta senki, a tömött kalászkok, a túlérett kukoricaacsövek, búsan áztak az őszi esőben és minden, minden megdermedt a korai tél fagyos éjszakáin . . .

Most magyarok és oroszok aratnak. Aratnak karácsony előtt tíz nappal. Vastag zúmarra fedí a szálakat és a kasza éle gyorsan kikopik a fagyott szalmában, de azért serényen folyik a munka, hiszen nem az árokásás, nem a gyilkolás a kenyere a magyar parasztnak, sem az orosz muzsiknak.

Szakértő szemmel nézegetik a havas rendet, amit a magyar, vagy az orosz pengéje vág. Az alföldi atyafi szaporábban dolgozik, a muszka kényelmesen, annak eszébe sem jut megállani, amíg végig nem megy a táblán, ez pedig minden harmadik, pontosan minden harmadik karéj után megáll.

— Nem ért a földhöz, aki ezt művelte — mondja egy öreg magyar.

Aztán nagysokára hozzát teszi:

— Le se hengerelte, csupa hant . . .

Az orosz nem érti: de nagyon oda figyel. A magyar megáll, kézzel-lábbal beszél:

— Nem dobre, a föld . . . nye henger . . . seckó hant. . .

Az orosz hadar valamit.

— No csakhogy megértettél — nyugszik meg az öreg és tovább vágja a rendet.

Egy másik, kukorica tábla tövében nagyobb csoport álldogál. Középen tűz ég. Magyarok rakták és most közösen melegednek mellette.

Ezek sem értik egymást, de szakadatlanul beszélgetnek. Az oroszok között van egy 18 éves lány is, katona ruhában, kicsi, csinos csizmában, rövidre nyírott hajjal. Ő fekszik egyedül a tűz mellett és rövid unszólásra belekezd valami csöndesen siró orosz dalba. A honvéd család persze nem érti, de áhitattal halgatja és mikor vége van, a pipa mellől dicsérik:

— Nagyon szép vót. Majdnem ugy danol, mint a mi fehérnépünk, csak ezt nem lehet érteni.

Megkérdezem a lányt:

— Maga miért jött ide, ahol csak a férfiaknak akad dolguk? Miért állt be katonának?

Egy kicsit megzavarodik, aztán belebámul a tűzbe, úgy felel.

— Jöttem. Tudom is én miért. Talán csak azért, hogy legyen valakijük aki esténként énekel nekik. Nem csak én jöttem, sokan jöttünk.

Olcsó szőrmevásár MARKOVITS és WEINBERGER cégnél megkezdődött itt, hol a raktáron levő kész felöltők, costümök, aljak és blousok, míg a készlet tart, olcsón árusítanak! — Mérték szerinti megrendelések, közismert jó kivitelben és olcsón készítettnek el!

Telefon 11-09.

Telefon 11-09.

műszövek, cérna stb. a város közönsége részére mily módon volnának biztosíthatók.

Mindent a közönség érdekében.

Amint ezekből látható, nagy és terhes feladatok előtt állunk s miután mindezt a közönség érdekében tesszük, számíthatunk a közönség türelmére és támogatására. Ezt annyival is inkább reméljük, mert nemcsak hogy a közönséget akarjuk ellátni nélkülözhetetlen cikkekkkel, de ezen forgalomból eredő haszon is a közönségé, amelyből az ő javára fogunk majd célszerű közintézményeket létesíteni.

Jótevény intézmények.

E tartalék terhére történt adakozások most a karácsony hetében igen sok szegény ember szeméből törölték le a könnyet. Talán egyetlen hatósági akció sem volt oly látható jótevény hatással, mint a mostani ingyen liszt- és kenyér kiadása.

Igen jótevény hatást várunk legközelebb a *melegedő szobák* megnyitásától s ugy humanus, kulturális, mint nemzeti szempontból jelentős előnyöket várunk a *Napközi Otthonok* felállításától is.

E jótevény intézményeket és intézkedéseket mind a közéleti tartalék-alap teszi lehetővé s ez szolgáltat alapot arra is, hogy három *hatósági konyhát* tart fenn, amelyekben naponta 1200 ember szokott étkezni.

A háboru után.

A közéleti ügyosztály, nézetem szerint, a háboru után sem lesz megszüntethető. Még a béke megkötése után jó darab ideig teljes gőzzel kell működnie s azután pedig, ha nem is ily erővel, de folytatni kell a működést.

Erre nemcsak a gazdasági érdekek fogják rá utalni a város közönségét, de a közegészségügyi érdekek is.

A kertgazdaság, a kenyérgyár, vásárcsarnok.

Igy, szerintem, a *kertgazdaságot* tovább kell folytatnia a városnak a békeidőben is.

Fel kell állítani a hatósági *kenyérgyárat* és kifejleszteni a *tejközpontot*.

Megfontolásra szorul az is, hogy vajjon a *sertéshizlalással* felhagyjon-e a város?

Létesíteni kell s *vásárcsarnokot*, modern berendezéssel, felszereléssel és beszereléssel.

E teendők ellátása mind a közéleti ügyosztályra fog hárulni s ilyképp a közönség érdekében a munkából ki kell vennie a részét.

Nekem örömmre szolgál — fejezte be nyilatkozatát *Lukács Ödön* polgármester-helyettes, — hogy ez ügyosztályt, ha a há-

boru alatt is, de mégis megszervezhettem, részére állandó hajtókat biztosítottam s azt a békés időszak bekövetkeztével begyakorlott személyzetrel átadhatom.

Lukács Ödön polgármester-helyettes fenti érdekes és széles látókörrel tanuskodó nyilatkozatával kapcsolatban tájékozásul fel- említyük, hogy Nagyváradon ez időszereint a hatósági ellátottak száma már meghaladta a 100,000 lelket. Azóta, mióta az összeírás megejtetett, tehát egy fél év óta, mintegy 8000 személy költözött be Nagyváradra.

Szomorú kilátások a jövőre.

Óriási pótdóemelés fenyeget.

A hét kövér eszendőben nem emeltük fokozatosan a városi pótdódot, s most a so- vány esztendő nyomorúságai között kény- szerülünk az új nagy terhet, kénytelen-ke- letlen, a nyakunkba venni.

Az 1917. évi költségvetéstervezetben a deficit fedezésére, 35 százalék emelés mellett, 87 százalék városi pótdóemelést vett fel a város főszámvevője. Ezt a nagy teheremelés még kivételes miniszteri kegyből valahogy elkerültük, de már előzőleg és most is nyomatékosan kijelentette a miniszter, hogy újabb kölcsön felvételét nem engedélyezi, más szó- val a város érdekét látná veszélyeztetve, ha a 25 millió adósságot még újabb milliókkal gyarapítaná a város.

A viszonyok pedig egy év alatt teteme- sen nehezebbé váltak. A nagy áremelkedé- sek a város által is használt különböző cik- kekben, takarmányban, tüzfában újabb nagy kiadásokat jelentenek a városi pénztárra.

A városi tisztviselők nyomora már nem tűrhető tovább, feltétlen kötelessége a város-

nak, hogy a tisztviselőket legalább akként segítse, hogy egy sem legyen kénytelen kop- lalni s a nyomor, nélkülözés ne tegye őket dologképtelenné.

Ha mindezeket figyelembe vesszük, vi- lágos előttünk, hogy a város érdemes fő- számvevője, ha teljesen bele őszül is, nem tud az 1918. évre kedvező költségvetést össze- állítani.

El lehetünk készülve, hogy az 1918. évi költségvetésben az 1917. évre tervbe vett 87% városi pótdó nem lesz elég az előálló hiány fedezésére, annál ke- yésbbé, mert a hiány fedezésével egyedül csak a városi pótdó emelésére támaszkod- hatunk.

Ez a helyzet világos, nemcsak azért, mert az igénybe vehető újabb jövedelmet, pl. az élelmezési ügyosztály tartalékát és a szeszifőzde jövedelmét már lefoglalja a tiszt- viselők dotációjának javítása, de mert a 35 %-os pótdóemeléssel még nem nyer fe- dezetet a múlt évi deficit, legfeljebb annak csak a kamata.

Még a város előtt áll az a nagy prob- léma is, hogy a belügyminiszter kötelezte a

— Tudom. Egy női ezred támadott is Galiciában.

— Oh! azok nem igazi orosz nők . . . Mi nem harcolni jöttünk, csak . . . csak hogy legyen, aki eszükbe juttassa az otthon is . . . Igazán csak a dal, a nóta . . .

Egy hatalmas fiatal ember közbeszól:

— Bizony pánye, olyanok ezek nekünk, mintha az anyánk lenne velünk. Esténkint, ha énekelnek . . . nagyon szép így várni a békét.

Esténkint ha énekelnek . . .

Csakugyan, a decemberi esték sűrű kö- dén keresztül hozzánk is átszűrődik néha a tiszta női hang. Orfeumdivákra gondoltunk, mulató, vidám tisztekre és ime kiderül, hogy az orosz paraszt lányok jöttek ki a raj- vonalba, hogy az orosz paraszt legényeknek rövid időre, de minden este odavarázsolja a nyugodt falu hangulatát . . .

Hangos kacagással folyik a cserekeres- kedés egy másik csoportban. Az oroszok cukrot, szappant, teát, hófehér kenyeret ki- náltnak borotváért, dohányért, pénzerszényért, husért.

Egy ragyás orosz — nagyon ravasznak látszik — egy darab illatos szappant akar eladni. Neki pénz kell.

— Hogy adod brátye? — Persze itt sem tud senki oroszul.

— Pet rubl — az ujjain mutatja, hogy öt rubel.

— Rubel nye má. Korona má.

A muszka gyorsan átszámítja korona- értkre és még hozzá tesz külön két koronát. Lehet, hogy az átszámításért számít fel költ- séget.

— Dvagyestya dva korona.

— Az drága, sógor. Otthon tizenegy pengőért három kilót veszek.

A muszka mosolyog, csóválja a fejét. Nem tudja, hogy mit mondott a magyar, de a kiló szóból következtet és nem hiszi. Már úgy látszik neu sikerül az üzlet, mikor az orosz megint elkezd:

— Dajo zato britvu — adj érte borot- vát — mondja és a borostás állát kaparja.

— Beretva kell ennek, nem pénz — ál- lapítják meg most már mindnyájan.

És gyorsan előkerül egy beretva. A ra- vasz muszka nézi, végig huzza az ujján, megpengeti a körmen, aztán kihuz egy csomó haját és elkezdí aprítani. A babák vigyorognak, mert tudják, hogy a beretva nagyon rossz és nyugodtan nézik, hogy be- csapják a sógort. A muszka még rövid ta- nácsot tart a többiekkel, a beretva kézzöl- kézre jár, de úgy látszik egyformán értenek hozzá mindnyájan, mert nagyon helyeslik a cserét.

A ravasz orosz nyújtja a szappant.

— Tumas. brátye á midla — nesze testvér a szappan — és őrrült gyorsan ha- darja, dicséri a portékáját.

— Najfajneisie . . . Moszkve robene . . . Ai car ta potrebovál . . . a carova zsená . . . Nyik di sza neminye . . . Legfinomabb moszk- vai gyártmány, a cár is ezt használta és a cárné is, nem fogy el soha . . .

— Beszélj, csak beszélj, — hunyorítanak a honvédek és mint jól sikerült roham után büszkén lépnek el a csoporttól.

A szappan tényleg moszkvai gyártmány közben ez a felírás volt rányomva: Ste A. Rallet & Co Moscou.

Nevetve szalad felénk egy orosz és fel- kendezve kiáltja:

— Mir . . . mir . . . mir . . .

— Béke . . . béke . . . béke . . . és rohan tovább.

Hosszu köpenyegben egy főhadnagy jön felénk. Körülötte vagy nyolcvan orosz tolong, beszél, kiabál egyszerre. A hangfoszlányok- ból ki lehet venni, hogy azt mondják, erő- sítgetik, hogy a magyar tiszt minden nap kint van, hogy jöjjön ő is és beszéljen vele.

Mikor összetalálkozunk bemutatkozunk. A nevét nem értem, nagyon hosszú . . .

— Parlez-vous français?

— Un peu, monsieur.

Megnyilt ** uj

szűcs és szőrmearu üzlet
Rimanóczy-u. 2. Kolozsvári-palota

Raktáron tart elsőrendű szőrmekülön- legességek t, minden e szakba vágó munkala-okat szakszerűen elkészít. El- fogad átalakításokat és javításokat.

LEICHNER JÓZSEF

külföldön képezett szűcsmester.

Egy tanuló felvétetik. Telefon

várost a beruházásokra felvett kölcsönökből elköltött milliók visszafizetésére.

Ilyen szomorú jövő elé nézünk.

Ha valaha, most lesz igazán szükség a törvényhatóság bölcseségére, hogy a mire a multak bünei bele vitték a várost, kivezette abból a kátyuból.

Adja Isten, hogy sikerüljön!

Az anya- és csecsemő- védelem súlypontja.

Régen, háboru előtt, mióta csak tudatára ébredtünk annak, hogy az óriási gyermekhalandóság nálunk már a nemzeti fennmaradást is veszélyezteti, — megindultak a gyermekvédelmi mozgalmak. Amióta pedig folyik a háboru emberpusztítása, jelszó lett az anya- és csecsemővédelem. „Menteni, amit csak lehet; emelni a szerencsés születések számát”, ez lett törekvése államnak és társadalomnak, egyeseknek és testületeknek. Nyomban létesült is számtalan gyermekvédelmi intézmény, sikerült is sok gyermekéletet megmenteni a pusztulástól, de erős rügyfakadásra indítani a nemzet fáját, de virágzásra emelni a gyermekegészséget, gyermekboldogságot: az nem sikerült, mert nem ott kezdtük a munkát, ahol a gyermekvédelem súlypontja fekszik: a családban.

A családi élet pedig többet szenvedett a háboruban, mint bármely intézményünk. — Messze idegenben, csatatéren, kórházban, vagy sirban a családító. Az anya ezer gondban, emésztő fájdalomban, a gyermek fölött nem virraszt az otthon szeretetteljes fegyelme és bomlásnak indulnak a családot összekötő szálak, hül a családi tüzhely, hülnek a szívek és hideg talajban új élet nem fakad.

Igy pusztul tömérdek családi fészek s

az idő nem kedvez új fészekrakásnak. Hiszen jól látjuk a háborus házasságokat. Esküvő után elválás, gyöttrő gond és fájdalom. Még fészekrakás sincs, nemhogy fiókák lennének s hát mi pótolja a sok kihülő családi tüzhelyet!? Hiába! nincs tüzelőnk, nincs világítónk, pedig melegség és világosság minden életnek feltétele, miképp legyen így gyermekáldás a háborus családi tüzhely körül?

Mégis azt kell mondanunk, hogy nemcsak a háborus viszonyokban kereshetjük a szerencsés születések és szerencsés gyermeknevelések számbeli apadásának okát. Sokkal nagyobb részben oka ezeknek az asszonyi lélek azon elváltozása, mely a nők térnyerésével, a társadalmi fejlődés nyomán bekövetkezett új helyzetével és életfelfogásával jár.

Hisz erre mifelénk már évekkel ezelőtt suttogtak férjes asszonyok kalandjairól, hitvesi cserékről, a válás- és szabadszerelm jogosultságáról, leányvásárokról, de most már hangosan hirdetik, hogy a nőnek is joga van a házasságtörésre, hogy a nő családi lekötöttsége akadály a haladásának, sőt központi háztartásokról, általános csecsemő korban kezdődő állami köznevelésről beszélnek már. Csupa kártékony férgéiről a családi élet mesgyéinek.

Még olyan is van, aki a nemzet szaporodása céljából a többszerűség intézményét óhajtana. És nem vesszük észre, hogy ezen „nagyszerű fejlődési folyamat” eszmeáramlata már döngeti a család eddigi gyermekvédő ércfalát; viszi az ár az otthonok tetőit ablakait, ajtait s belemerül a család aprajagyja a csodatevő családi erényeket pusztító áradatba.

Az asszony ma is testileg-lelkileg más szervezetű, mint a férfi, de azért vele tel-

jesen egyenlő hatalmi kört kíván, künn az életben és benn a családban. De azonban a női méltóságot többé nem a különleges női hivatás magaslatain keresi. Ki akar ma áldozatkészen szeretni, tünni a nagyszonyok mintájára? Ki akar saját csecsemőjének kizárólagos gondviselője lenni, miként a dédanyák? És én szeretnék odakiáltani a politikai jogokért küzdők tömegének! „Ég a házatok, veszélyben a tüzhelyetek”, miért imádtok idegen isteneket, mikor gyermekeitek legszentebb érdekében arról van szó, hogy visszahelyeztetek oltáraikra a családi isteneket!

Belé van oltva a nő lelkébe a tehetség, a vágy családalkotásra, a gyermeknevelésre. Ezt bizonyítja a kis leány első játéka s a vén leány meghasonlott kedélyvilága, mely önkéntelenül bekövetkezik, hogy természetes hivatását nem teljesíthette, ha még oly ünnepelet, még oly hatalmas is. Azért vétkezik a női természet ellen, ki ezt a vágyat és tehetséget elfojtani igyekszik. Vétkezik a nemzet ellen, mert nőfilozofusok, nőprókátorok, nőpolitikusok nagy művésznők nélkül fennmaradhat a magyarság a tengersok emberszerveség után is, de jó anyák nélkül nincs fennmaradás, nincs nemzetek virulása. Oktalan az a repülő, aki tengerbe dobálja kincseit, csak hogy magasabbra emelkedjék.

Oktalanság volna a haladás jelszavaiért eltékozolni azt a kincseket, melyek csendes családi körben, az anyaszívben rejtlenek. Mert „van az anyaszívben valami égi, valami áldás, valami Istenerő”, mely az anyából az ő gyermekére árad, melytől növekedés, erősödés, tökéletesség fakad, mely mint az anyatej a csecsemőtől, távortartja a gyermektől a betegséget, elüzi az ellenséget, vé-

— Und Deutsch? . . .

— Ja voohl!

Az oroszok körbe fognak és kíváncsian figyelik minden szavunkat. Az arcukon boldog mosolygás rögződik meg, a szemük csillog és lassankint mindegyik megfogja a mellette álló kezét. Nem értem. Miért csinálnak körénk egy élő, emberláncot?

A főhadnagy az ütközetet kérdi, amelyekben részt vettem. Elsorolom neki és amikor Kirlibabát említem, közbe szól.

— Mikor volt Ön Kirlibabánál?

— Tavaly szeptember—októberben.

Most hirtelen franciául kiált fel:

— J'ai fugai une fois de vous! — Én elszaladtam Ön elől már egyszer.

— És elmondja egy kupacért folyó harc részleteit. A hegyecsucs sokszor cserélt gazdát, egyszer épen mi rohamoztuk le róla őket.

Cigarettről, lovakról beszélünk tovább. És a nőkről.

— A hadtáp körletünk tele van román uókkal, akik Bukarestből menekültek, de nincs köztük egy szép sem.

— Pedig a román nők szépek . . .

— Pah! Csunyak. Szép nőket Galiciában találtunk. Azok a szépek, nem a románok.

— Hátha a magyar asszonyokat látná. Például Pesten, vagy Nagyváradon!

— Megnézem őket. Persze nem mint ellenség, hanem békében beutazom az önök országát . . .

A főhadnagy időközönként lefordítja a katonáinak, hogy miről beszélgettünk. És akkor, amikor azt mondta, hogy eljön Magyarországra két orosz összebórol, összecsokolják egymást és úgy zokognak mint a tavaszi zápor. Bámulom őket, mint a ki nagyon régen látott siró férfiakat.

A főhadnagy lassan megmagyarázza:

— Amióta megtudták, hogy a béketárgyalások megindultak, olyan érzékenyek mint a gyerekek. Sokszor ok nélkül összeölelkeznek, elpityerednek. És azóta nem beszélnek másról, mint az otthonról, az édes anyjukról. Csak figyelje meg, monsieur — látni fogja hogy csókolják egymást, milyen türelmesek egymással szemben. Szó szerint veszik a forradalom jelszavát: Testvériség.

Nem tudom, hogy a forradalom csinálta-e egyszerre, vagy lassankint azok, akik a forradalmat hosszú éveken át előkészítették, de bizonyos, hogy az orosz paraszt olyan öntudatosan, a szó jelentőségének teljes tudatában emlegeti a „Testvériség”-et, hogy öröm és boldogság hallgatni — Testvér — mondja a bajtársának, Testvér — mondja nekem és

a tisztjének, a miniszterelnöknek, mindenkinek . . . A francia forradalom csak a „polgártárs”-ig jutott és az is nagy eredmény volt. Az orosz már nem állt meg csak a „Testvér”-nél és most már nincs más, igazabb, szeretőbb megszólítás, szóval való összeölelkezése az embereknek, amit el kell érniük . . .

Mikor a főhadnagytól elváltunk mélyen meghajolt és halkan így szólt:

— Dovidenyja bratye!

— Viszontlátásra Testvér.

Karácsony . . .

Az orosz parasztlány szomorú, vágyó dalokat énekel és talán valamelyik könnyes szemü fiúnak a haját simogatja anyásan, nagy-nagy szeretettel . . .

A főhadnagy a fődözkében ül és lassan szürsöli nagyszerű teáját . . . Egy kürt megszűröl panaszkodik . . .

Náluk nincs még karácsony, de a szívük, a lelkük, az egész lényük annyira tele van szeretettel, Krisztusi tanokkal, mintha minden napján az évnék Karácsonyt ünnepelelnék.

A teámba én is orosz cukrot teszek. Orosz teába orosz cukrot. És az oroszoknál legalább százan magyar „Hölgy” cigarettára gyujtanak . . .

Bódogh László

Karácsonyi ajándékul manikürkasetták, f. sükeszletek, illatszerek, kölnivizek, pipereszappanok nagy választékban beszerezhetőek:

Fekete Ernő droguista Diana illatszertárában Bemer-ter 3.

delmet, boldogságot biztosít neki — sokkal tökéletesebben, mint bármely magyaránnyu szervezett gyermekvédelem.

Ezt a gyermekvédelmi kincset örzi a család. A gyermekvilág legbiztosabb védelme tehát az, ha minden társadalmi és állami intézménnyel szitjuk a házi tüzhelyek melegét, elősegítjük a családi élet bensőségét és boldogságát. Az anyák legyenek egészen háziasszonyok s anyák, hogy elmondhassák gyermekükről: „Saját keblemen táplálom, hogy erős legyen, mint a vas, kemény, mint az acél s minden idegszálával a magyar ügghöz tapadjon.“ (Kemény).

Amely asszony fölvette a versenyt a férfakkal, kinek élete künn folyik az élet

viharaiban, az nem találhat gyönyörűséget az anyaságban, annak nincs ideje s türelme a kicsinyek édes gyámoltalanságával szemben. Az nem lehet újjáalkotója a magyar családi életnek, az nem teremthet édes otthont, melyről hőseink a golyózáporban, szörnyűségek éjszakáin is álmodoznak.

Mert a nőesség szép virágai csak az országutaktól távol eső, védett, nyugalmas helyeken virulnak. Bent a családi élet háborítlan nyugalmában, ahol gyümölcsé érik tölük az anyák csodatevő ereje, a csecsemők életképessége, gyermekek boldogsága.

Özv. dr. Személy Kálmáné.

A frontvonalhosszak ingadozásai.

Európában a háboru eddigi folyamán.

A már negyedik év óta tartó világháboru folyamán a modern hadviselés módjának új jelenségeként tűntek föl azok az óriási arcvonalhosszak, melyek az egész kontinensen végig húzódnak tengerektől tengerekig.

A néphadseregek milliós tömegeiből született meg annak a szükségessége, hogy a hadviselő államok határainak minden centiméternyi vonalát védelmezni kénytelenek. — Sehol még a legkisebb részt sem lehet nyitva hagyni, melyen az ellenségnek alkalm lehetne a frontvonal mögé jutnia. — A frontvonalnak egy összefüggő szervez. egésznek kell lennie minden körülmények között, tehát akár térnyereség, akár pedig visszavonulás esetén is.

A háboru hosszú tartama alatt az arcvonalunk hossza állandó ingadozásnak volt és van kitéve, melynek mértékét ellenségünk száma, és a harcéri sikereink, illetve a harcéri helyzet állapotok és állapítják meg.

A háboru kezdetén 1914-ben a következő volt:

Az oroszok ellen	1600 km.
A szerbek „	900 km.
A francziák „	720 km.
Összesen:	3220 km.

1915-ben, a mikor a gorliczei áttörés után az oroszok kénytelenek voltak ezért Orosz-Lengyelországot földadni, az orosz frontunk 600 kilométerrel rövidült meg, de ennek ellenében az olasz áruulás és hadüzenet csaknem ugyanannyival, vagyis mintegy 550 kilométerrel növelte meg frontunkat.

Ugyancsak megnövekedett a Balkánon is az arcvonalunk teljes 500 kilométerrel, a mikor Bulgária is mellénk állott.

1915-ben tehát, dacára a gorliczei nagy sikereinknek, melynek nyomán az oroszok elleni arcvonalunk oly tetemesen megrövidült, mégis az összfrontunk 450 kilométerrel hosszabbodott meg, vagyis 1915. év végén arcvonalaink hossza összesen 3670 kilométer volt.

Igaz ugyan, hogy az 500 kilométerrel megnövekedett balkáni front megszállásáról, illetve ellátásáról új szövetséges társaink, a bulgárok gondoskodtak, tehát ez a megnövekedés nem esett oly súlyosan a latba, mint az olasz hitszegés okozta 550 kilométeres új frontrészt, melyről teljesen magunknak kellett gondoskodnunk.

Az oroszok feletti győzelmünk azonban, Istennek hála, lehetővé tette, hogy ezen a legujabb fronton is sikerrel vehettük föl a harcot a leggyűlöltebb ellenségünkkel is, amennyiben az oroszokkal szemben elért

frontörvidítés még 50 kilométerrel hosszabb is volt, mint az olaszok elleni új arcvonalunk.

1916-ban a Balkánon gázoltunk végig és dacára annak, hogy az 1400 kilométer hosszú szerb arcvonalunkat 900 kilométerrel rövidítettük meg, mégis végeredményben megint 560 kilométerrel növekedett összfrontunk, vagyis elérte eddigi tetőpontját, a 4230 kilométer hosszúságot.

Ugyanis 1916-ban következett be az oláh áruulás, mely egyszerre 1210 kilométerrel nyújtotta meg frontunkat és ezenfelül még az orosz frontunk is megnövekedett 200 kilométerrel, az olaszok elleni arcvonalunk pedig 50 kilométerrel. Az orosz frontunk megnövekedését az oroszok elleni további győzelmes előnyomulásunk okozta, míg az olasz front lényegtelen megnövekedését az olaszok kétségbeesett erőlködései és minimális térnyereségük idézte elő.

1917-ben: Ismét óriási sikereket értünk el, a mennyiben a sikeres oláhországi hadjáratunk nyomán az oláh frontunk 760 kilométerrel rövidült meg és az Olaszország elleni offenzívánk is 320 Km. frontnyereséget eredményezett. A francia front is 40 Km-el csökkent.

Ellenben az oroszok elleni arcvonalunk Riga elfoglalásával 100 kilométerrel ismét megnövekedett, vagyis 1917-ben nem kevesebb mint 1020 kilométerrel rövidítettük meg arcvonalunkat, mely az 1916. évi 4230 kilométerrel szemben már csak 3210 kilométer hosszú, azaz 10 kilométer különbséggel olyan hosszú, mint volt 1914-ben.

A frontjaink hossza 1916-ban érte el tehát a tetőpontját. (4230 km.) De vajjon mi lett volna akkor, ha összes ellenségeink egy időben támadtak volna reánk 1914-ben?

Ez esetben a front hossza mindjárt kezdetben a következő lett volna:

Oroszország ellen	1600 Km.
Szerbia, Montenegró, Albánia	1400 „
Franciaország	720 „
Olaszország	600 „
Oláhország	1210 „
Összesen:	5530 Km.

Ez az óriási hosszúság még az 1916-ban elért maximumot is 1300 kilométerrel multa volna felül.

Valóban az isteni gondviselés örökös fölöttünk és igazságos ügyünk mellett, hogy ugy irányította ennek a rettenetes küzdelemnek fejlődéseit, hogy ellenségeink nem egyszerre, hanem csak megosztva törtek reánk és így alkalmunk volt arra, hogy mindég a legkritikusabb pillanatban arathattunk győzelmet fölöttük.

Az olasz áruulást megelőzte a galíciai fé-

nyes sikerünk, mely felszabadította azt a 600 km. frontrészt, mellyel azután az olaszok ellen fordulhattunk. Az oláh ortvátadást pedig a balkáni nagy győzelmünk előzte meg, mely ismét 900 km. hosszú frontnak seregeit szabadította fel az oláh hadjárat céljaira. És ma, a mikor elnémultak az ágyuk egész keleti frontunkon és már csak mindössze 1660 km. hosszú vonalon folyik a harc, mi a legnagyobb bizalommal és reménnyel tekinthetünk a jövőbe abba a biztos tudatban, hogy helyünket mindvégig dicsőséggel fogjuk megállani, miként akkor is megállottuk, a mikor még 4200 kilométeres hosszú vonalom kellett küzdenünk.

A Tiszántúl a közönséghez.

Ujév küszöbén visszatekintve az elmúlt évre, lehetetlenség rá nem mutatnunk az eredményre, melyet a keresztény közvélemény erősödése Nagyváradon elért. Társadalmi és közéletünkben egyaránt hatalmas térhódításra tekinthet vissza a keresztény gondolat s ebben nagy része van annak, hogy a közönség felismerte az erőt, mely a keresztény sajtóban rejlik.

Ennek a munkának folytatását kérjük a közönségtől. A keresztény sajtó ereje valamennyiünk erejének gyarapodása.

Mint a múltban, a jövőben is modern, csak az igazságot szolgáló lap marad a Tiszántúl, zászlaján a kereszténység és a magyarság jelszóval.

Kérjük a közönséget, terjessze, támogassa a jövőben is az eddigi szeretettel és lelkesedéssel lapunkat; ez lesz a leg-szebb elismerése nehéz munkánknak.

A „Tiszántúl“ előfizetési árai:

HELYBEN: VIDÉKEN:

Egész évre	36—	Egész évre	40—
Félévre	18—	Félévre	20—
Negyedévre	9—	Negyedévre	10—
Egy óra	3—	Egy óra	3:50

Egyes szám ára 16 fillér.

A Katholikus Népszövetség tagjai, a kik a Tiszántúlt eddig is kedvezményes áron kapták, helyben 1 korona 50 fillérrel, vidéken 2 koronával fizethetnek elő egy hónapra.

A Sajtó hölgybizottság tagjait felkéri az elnökség, sziveskedjenek a karácsony és ujév közti időt a keresztény sajtó, elsősorban a Tiszántúl terjesztésére is felhasználni.

A Katholikus Népszövetség csoportvezetőit és összes tagjait kéri az igazgató, hogy a karácsonyi szokásos látogatások alkalmával propagálják a keresztény szervezkedés gondolatát és minél szélesebb körben terjesszék Nagyvárad és Bihar megye egyetlen keresztény lapját, a Tiszántúlt. Minden új népszövetségi tag, a Tiszántúlnak minden új előfizetője a keresztény Magyarországnak jelent erősödést.

Népszövetségi új előfizetők részére kedvezményes rendelő lapok a Tiszántúl kiadóhivatalában kaphatók.

* **Hadbavonulás** miatt zárva tartott úri- divat, fehérneműüzletemet megnyitottam. Pfaff Kálmán, Rákóczi-ut 3. szám.

* **Butorozott** utcai és udvari iszobák a Zöldfa-épületben kiadók. Felvilágosítással szolgál a szobakezelőnő ugyanott.

A bresztlitovszki béketárgyalások első napja.

A válasz alapelveit egységesen megállapították.

Budapest, december 24. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Bresztlitovszkban megkezdődtek a béketárgyalások. A mai napot négy szövetséges hatalom delegátusai arra használták fel, hogy az orosz javaslatokra adandó választ tárgyalják. A tárgyalás folyamán a válasz alapelveit egységesen megállapították. Ezeknek formulázása holnap délelőtt lesz.

Osztrák területet is követel Ukrajna.

Budapest, december 24. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Ukrajna azt a javaslatot szándékozik tenni Ausztria-Magyarországnak, hogy a monarchia ukrajnok által lakott területeit is csatolják a jövőendő Ukrajnához.

A cseh-tót hadsereg 120.000 emberből áll.

Budapest, december 24. (Saját tudósítónktól.) Hágából a Reuter-ügynökség jelenti, hogy a cseh-tót hadsereg, amely a francia kormány december 19-iki rendelete szerint fog megalakulni, legalább 120.000 emberből fog állani, akiknek nagyobb része a nyugati harcúterén fog harcolni. A hadsereg azon csehekéből fog állani, akik az oroszoknak és a szerbeknek megadták magukat s akik már eddig is kitüntették magukat a szövetségesek hadseregében.

Kornilov súlyosan megsebesült.

Budapest, december 24. (Saját tudósítónktól.) Zürichből táviratozzák: A Temps jefenti Pétervárról, hogy Kornilov tábornok a maximalistákkal vívott harcokban súlyosan megsebesült. A lap szerint a pétervári angol követségen számos kadettpárti vezér rejtőzik.

Ukrajna is gyors békét akar.

Budapest, december 24. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: A Manchester Guardian közli: A szovjetben az ellenállás a kormány ellen növekedőben van. Az Ukrajnával való konfliktusnak semmi vonatkozása nincs a béke kérdésével, mert Ukrajna is éppoly élénken kívánja a gyors, demokratikus béke megkötését, mint a bolsevikiek.

Az entente követői Ukrajnában.

Stockholmból telegrafálják: Kievből jelentik, hogy Winicsenko, az ukrán kormány elnöke értesítette a szövetségeseket a béketárgyalások megindításáról. Franciaország és Anglia elhatározta, hogy követeket küld Ukrajnába érdekei képviselésére.

A Lokalanzeigernek jelentik Stockholmból: A választások eddigi eredménye szerint a bolsevikiek az alkotmányozó gyűlésen jelentékeny többséggel fognak rendelkezni. A bolsevikiek arra számítanak, hogy 900 szavazatból 550 az övék lesz és 250 szavazatuk lesz a forradalmi szocialistáknak. A legutóbbi napokban a béketárgyalások következtében a maximalisták választási sikere várakozáson felüli volt.

Párisi hír Németország újabb békeajánlatáról.

Budapest, december 24. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: A párisi lapok Németország készülő új békeajánlatáról írják. Tudni vélik, hogy ezen ajánlatában Németország Belgium kiűritését felajánlja, de kijelenti, hogy Elzász-Lotharingiáról nem mond le.

Caillaux mentelmi jogát felfüggesztették.

Budapest, december 24. (Saját tudósítónktól.) Genfből párisi Havas jelentést közvetítenek, a mely szerint a kamara ma tárgyalta Caillaux és Loustalot mentelmi ügyét. Loustalot felháborodva utasította vissza a vádat. Caillaux tagadta, hogy közeledett az ellenséghez. Mindig híven szolgálta hazáját. A vádak hamis dokumentumokon alapulnak. Kérte, hogy függeszék fel mentelmi jogát, hogy igazolhassa magát bírái előtt. A kamara mindkét képviselő mentelmi jogát 470 szavazattal 2 szó ellen felfüggesztette.

Ujabb győzelem a Brentától nyugatra.

— 6000 fogoly. —

Budapest, december 24. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

Keleti harctér.

Fegyverszünet.

Olasz harctér.

A Brentától nyugatra Conrad báró altábornagy hadcsoportjának csapatai az ellenség igen heves ellentállása ellenére elfoglalták a Col dei Rossot és a Monte di Val Bellat. Eddig több mint hatezer foglyot, köztük egy ezredet és több vezérkari tisztet szállítottunk be.

A vezérkar főnöke.

Felderítő harcok nyugaton.

Berlin, december 24. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

A tüzérségi tevékenység egyes szakaszokon felderítő harcokkal kapcsolatban feléledt. A Maas keleti partján egész napon át tartott a fokozott tüzelés.

Keleti harctér.

Nincs ujság.

Macedon arcvonal.

A Doiran-tótól északra levő bolgár állások ellen intézett ellenséges előretörés megghiusult. A Struma-lapályon élénk az előtéri tevékenység.

Olasz harctér.

Az Asiago és a Brenta között Conrad tábornagy csapatai rohammal elfoglalták a Col del Rossot és a nyugatra és keletre csatlakozó magaslatokat. Eddig több mint hatezer foglyot szállítottak be.

LUDEENDORF,
első főszállásmester.

Oroszország nem szolgálja az angol-amerikai burzsoáziát.

Budapest, december 24. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Pétervári hivatalos jelentés szerint Trocki beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy az összes idegen hatalmak vegyék tudomásul, hogy Oroszország nem hagyja magát lábbal tiportatni. Meg kell mutatni barátainknak is, hogy nem szolgáljuk az angol-amerikai burzsoáziát. Tiszta elveinkkel vagy győzünk vagy bukunk! Azon diplomatákkal szemben, kik ügyeinkbe avatkoznak, a forradalom súlyos keze nem fog kiméletet ismerni.

Kaledinnel Alexejev és Rodziankó is fogságba került.

Budapest, december 24. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik, hogy Muraviev tábornok, azon csapatok vezére, melyek Kaledint elfogták, tegnap bevonult Rostovba és megszállotta a várost. Kaledin kíséretében voltak Alexejev volt generalissimus és Rodzianko, a дума elnöke, akiket szintén letartóztattak.

Megkezdődtek a béketárgyalások.

[Az ántántot is meghívják.

A hivatalos jelentés adta hírül tegnap, hogy a béketárgyalások e hó 22-én, szombaton d. u. 4 órakor Brest-litovszkban megkezdődtek. Ez a dátum új korszakot nyit a történelemben.

A béketárgyalásokat ünnepélyes ülésen nyitották meg, melyen résztvettek az összes kiküldöttek és pedig a következők:

Német részről Kühlmann államtitkár és kísérete, osztrák-magyar részről Czernin külügyminiszter, Méreó nagykövet, Colerado követségi tanácsos, Csáki követségi titkár, Csicsersisz altábornagy, Pokorny őrnagy, Glaise százados. Bolgár részről Popov igazságügy-miniszter és kísérete. Török részről Ibrahim Hakkí basa és kísérete. Orosz részről Ad. Joffe, Eb Canenev, Ma Vizenko asszony, Bokrovsky, Cornhan, Lubinszkii, Weltmann Pavlovics, Altwater tengernagy, Somoilo tábornok, Hokke és Zeplic ezredesek Lipki százados.

Lipót bajor herceg, mint a keleti front parancsnoka üdvözölte a megjelenteket, sikeres munkát kívánt és felhívta Ibrahim Hakkí pasát, hogy mint a delegátusok legidősebbje, foglalja el a korelnökséget.

Hakkí pasa megnyitotta az ülést, üdvözölte a jelenvoltakat, s ajánlotta, hogy első elnökül Kühlmann báró német külügyi államtitkárt válasszák meg.

Báró Kühlmann elfoglalta az elnöki széket s beszédét így kezdte meg:

— Fenségek, Nagyságos Asszonyom, Uraim!

Majd megköszönte a megtiszteltetést s így folytatta beszédét:

Nem lehet szó természetesen arról, hogy a legkisebb részletekbe menő békeművet teremtenek a most megkezdett tárgyalásokon. Szeme előtt lebeg: Megállapítani azokat a legfontosabb alapelveket, amelyek mellett a béke és a barátságos szomszédi viszony főleg kulturális és gazdasági téren mielőbb ismét megindulhat és a tanácskozás azokról az eszközökről, amelyekkel a háboru által ütött sebeket orvosolni lehet.

Kühlmann államtitkár szerencsés jelnek mondotta azt, hogy a tárgyalások olyan ünnep jegyében indulnak meg, amely a békességet hirdeti. Békesség adassék a földön mindazoknak, akik jót akarnak!

Ezután a tanácskozások rendjét állapították meg. Használható a német, bolgár, orosz, török és francia nyelv. A rangkérdéseket a képviselt államok alfabetikus sorrendje szerint oldják meg. Az első orosz képviselő hosszabb beszédben ismertette a béke programot, mely lényegében fedi a munkás és katonatanács és az orosz parasztszövetség programját. A négyes szövetség hatalmak képviselői kijelentették készségüket, hogy az orosz fejtegetések vizsgálatába bocsátkozzanak és a vizsgálat eredménye lesz a legközelebbi ülés tárgya.

A négyes szövetség delegátusai arra használták fel a vasárnapot, hogy az orosz javaslatra adandó részletes válaszlól tanácskozzanak. A válasz alapvonalait egyöntetűleg állapították meg, a formulázás vasárnap délelőtt megtörtént.

Rotterdamból jelentik azt az érdekes hírt, melyet a Times adott hírül, hogy a német delegátusok azt az elvet állították fel a béketárgyalásokon Brest-litovszkban, hogy a tárgyalásokon kívánatos az összes hadviselő

részvétele. Azért elhatározták, hogy úgy a központi hatalmak, mint Oroszország is felszólítást intéznek az antanthoz tartozó államokhoz, hogy küldjék el megbízottakat Brest-Litovszkba. S azért a tulajdonképpeni tárgyalásokat akkor kezdik meg, mikor erre a felhívásra megkapták a választ. A Times jelentése szerint a németek még

mindig hajlandók az annexió és hadikárpótlás nélküli béke álláspontjára helyezkedni, csupán a népek önrendelkezési jogának kérdésében élnék bizonyos fenntartásokkal.

Miközben Brest-litovszkban folynak a béketárgyalások, Magyarország, Ausztria és Németország hatóságainak vegyes bizottsága utazik Pétervárra, hogy Oroszország és a középponti hatalmak között helyreállítsa a kulturális és gazdasági összeköttetést. A magyar és osztrák bizottság már uton van Pétervár felé, a német bizottság a napokban utazik el.

Hadjárat az élelmiszer hamisítók ellen

82 tejrassia volt a muff évben. 47 ecethamisítót leplezett le a rendőrség. Szigorú intézkedések az egész vonalon.

A háboruban bizony sok keserű lapdásot kellett lenyelni az élelmiszer hamisítók részéről, mert azt mondanunk is felesleges, hogy az élelmiszer hamisítók csak most működtek igazában. Az élelmiszerek árai horribilisek, mi sem természetesebb, hogy a minél nagyobb nyereségre utazó „piócák” rákontráztak az árakra azzal, hogy „drága pénzért rosszat adunk.”

A rendőrség, a vegyvizsgáló állomás állandóan talpon állott s árgus szemmel ügyelt arra, hogy legalább a közönség egészségét óvja meg az élelmiszer hamisításoktól. Kolontáry János rendőrfogalmazó és Szeberényi Pál városi vegyész körültekintő munkásságának köszönhető, hogy ugyan sok élelmiszerhiánáról lehullott a lepel, s a város közönségének egészségét nem igen veszélyeztették a környékről és a külföldről behozott hamisított termékek.

Megkértük Kolontáry János rendőrfogalmazót, mint az élelmiszerrazziák rendőri vezetőjét, hogy ismertesse velünk az élelmiszerrazziák lefolyását, azok eredményét, továbbá, hogy mely élelmiszerek képezték a legnagyobb részben a hamisítás tárgyát, miben állott a hamisítás, s milyen mértékben történtek a hamisítások.

Kolontáry rendőrfogalmazó kérdéseinkre a következő választ adta:

82 esetben volt tejrassia. A városba beözönlő tej jóval kevesebb, mint az előző évben. Hamisítások, különösen a városhoz közeli falvak lakosaiból került ki. A hamisítások terén a falusiak rendkívül nagy leleményességet tanusítottak, úgy, hogy az egyes árusoktól vett minták első látszatra jó tej benyomását keltették a vizsgálókra s a tej vegyelemzése után pedig 20—25 százalékos vizesítés volt megállapítható. Ez onnan van, mert a falusi tejárusok is beszereztek maguknak tej fajsúlymérőket s a tej vizesését úgy eszközölték, hogy a vizsgálatnál a tej minőségét ellenőrző mérő a tej vizesését első látszatra nem tudta kimutatni.

Tejfel keményítőből.

— A tejtermékekkel kapcsolatosan a tejfel és vajtermékek fokozatosabb ellenőrzése is szükségessé vált, még pedig azért, mert ezen cikkek hamisítása az árak folytonos emelkedése folytán még nagyobb méreteket öltött. Bámulatos, hogy a hamisítások ártatlannak látszó falusiak által miképpen eszközöltettek. A tejfelhez — míg a keményítő inkább kapható volt — rendszeren azt keverték, miáltal a tejfelt látszatra sűrűbbé

és kiadósabbá tették. A keményítőt később beszerezni egyáltalán nem tudták s ekkor a liszthez folyamodtak, azt vízzel péppé keverték s ezzel szaporították feltűnő módon áruikat.

Hogy hamisítják a vajat.

Különösen figyelmet érdemelt a vaj hamisítás ellenőrzése. Köztudomásu, hogy a vaj ára a zsír árával mindig emelkedett, ami természetesen a cikk hamisítását vont maga után, mégpedig oly arcátlan módon, hogy egy kiló vajban alig volt 20—25 százaléknyi vaj, míg a többi része savóból s egyéb laikus által alig elképzelhető idegen anyagokból állott. A hamisítók ellen a rendőri büntető bíróság ezután a legszigorubb eljárást tette folyamatba s így elérhető volt, hogy a folytonos ellenőrzés folytán az enemu hamisítás is lassanként kiküszöböltetett.

Több száz hektoliter hamisított szesz.

A háboru negyedik évében több élelmi cikkek szerepelnek, melyek közszükségleti műveltségünknek fogva a fogyasztó közönségnek nélkülözhetetlenek s szinte pótolhatatlanok voltak, ezen cikkek közül első helyet foglalt el az ecetsav. Ecetre a legszükségesebb körülmények között élő családnak is mindennap szüksége van, ez okozta azután, hogy részint az ecet árai horribilis összegre emelkedtek s viszont az áru drágulásával ennek hamisítása is elharapódzott. A mindenben körültekintő ellenőrzés folytán mintegy 47 esetben állapították meg hamisítás, minek folytán több száz hektoliternyi egészségre nagyon ártalmas ecetsav vonatott el a közfogyasztástól, melynek forgalmának ára több százezer koronára rug. Sőt volt egy eset, amikor több hektoliternyi, ugyszólván tiszta hangyasav találtott, mely ecetsav hamisításnak szálai egész az áru kiindulási pontjáig értek el, így több száz hektoliternyi egészségre mérgező hatású áru vonatott el a forgalmazástól. Az ecetsavnak szigorú ellenőrzése eredményezte azután azt, hogy városunkban, ha valamivel kevesebb árut adtak is el külföldi kereskedők, az emberi élvezetre teljesen használható árut kapott a város minden hamisítástól menten.

Az uzorások ellen.

Hasonlóképen volt ez az elmúlt év folyamán a többi fűszerárunknál is, így a bors, paprika fahéj stb. Mindazonáltal eltekintve az aránylag nagy lakosú város óriási forgalmától a most felsorolt hamisítások lassankint mégis kisebb méreteket értek el, sőt mond-

hatni megszünőben vannak s ha mégis előfordul, a folytonos ellenőrzés ezekről a lelketlen uzsorásokról rövidesen lerántja a leplet, a rendőri büntetőbiróság szigorja nem engedi a hamisítások elharapódzását.

A lányok, a lányok . . . angyalok.

Vasárnap van s dél felé jár az idő. A Rákóczi-úton hullámszik a sétáló közönség. Kettős, hármás, ötös csoportokban sétálnak fel és le elegáns asszonyok, leányok. Minden fegyvernembeli katonakíséret mellett; itt-ott akad civil udvarló is. Ugy özönlik a nép az úton, mintha valami országos nagy ünnepélyről térne haza.

Mesés ruházatok, bársony, selyem, piüss-, persiáner-, asztrakán-szőrmék, aranyláncok, karperec, gyémánt függők, elegáns cipők, tollas kalapok, kucsmák és azok az elmondhatatlan állatbördiszek: róka, nyest, vidra, vadmacska stb. ragadozó fogakkal, egy vagy több lecsüngő lompos farkkal.

Ez utcai megjelenés — mint valami tündető felvonulás — rácsafol a háboru inségeire. Az arcok megelégedett mosolya, a hangos nevető társalgás nem mutat lesújtó veszteségre; ezeknek bizonyára nincs halottjuk, ezeket a megélhetés gyötrelmei nem kínozzák.

A háboru által sújtott lélek otthonában kesereg; ott zokogja el panaszát vesztesége, s a nyomor felett. A kit ügye-baja az utcára kényszerít, az nem sétál, hanem siet dolgát végezni. Most csak azok sétálnak — korzónak — a kiknek lehet és telik, kiknek a háboru hasznot hozott.

Feltűnő, hogy sok fiatal serdülő leány van a sétálók között, s a kis leányok mellett rendszeren katona udvarló. Hogy jár a kis szájak, hogy pereg a nyelvök, hogy udvarolnak — a katonáknak!

Mily merészen, mily kihívólag tekintgetnek a szembe jövő önkéntesekre, hadapródokra vagy hadnagyoskákra!

Ezeknek a 13—14 éves kis csitri lányoknak az utcai viselkedése, igazán nem leányos. Egész viselkedésük azt a benyomást kelti, hogy ezek már kinőttek a szülői fegyelem alól, s az időelőtti önállóság mintha le is koptatta volna arcukról a leányság üde és pompázó hamvát; arcukon nem az ártatlanság mosolya derül, nem annak pirja ég, szemekben nem a szenvedés tüze csillog.

Igaz, hogy látunk e kis lányok között 30 éves bakfisokat is. A vén színésznők jubiláris darabjaikban az 50 év előtti naivát játszik el. A vén lányok a mai divat rövid szoknyáit véve fel, arcuk festése s egyéb Fauni hagyományok felhasználása mellett, ügyesen tudják utánozni a kis bakfis leányokat; még a harisnyakötőket is meg-megtapogatják, mint a hogy az igazi kis lányok szokták, s az ő nyomukban is orgona illat kél.

Ez a vasárnapi korzó 11—12 óra között, de ilyen az esti korzó is, 6—7 óra között jó időben; meg volt ez a háboru előtt is, most a háboru alatt azonban népesebbé lett. A korzót a nagyvárosi élet szüli.

Dehát mi az oka, mi a célja a feltűnő népes sétáknak? Első gondolatra azt hinnők, hogy egészségi okok.

De a ki jó levegőt akar élvezni, üdülni, pihenni akar, az nem fogja a Fő-utca automobil-füstös levegőjét keresni, nem keresi a zajt, a tolongást. Az ok tehát — a mi a sétálókat egy tömegbe tereli, — más. Egyik azért jön, hogy bemutassa most csináltatott drága ruháját, állatbőrét, függőjét, láncát stb.

A másik azért jön, hogy találkozzék nem barátnőjével, hanem barátjával, udvarlójával s talán a legközelebbi találka idejét, itt állapítják meg. Egyik újabb ismeretséget akar kötni, a régit már megunta és szereti a változatosságot, a másiknak valami dolga akadt, a fogorvoshoz megy, vagy vizitbe, cukrászdába, no meg háborus játékonysági ügyek is lehetnek okok . . .

A mai nők hamar kötnek ismeretséget, pláne a kis nagy lányok; minden utca sarkon akad diák, jogász és uniformis. A lányok tudatába vannak, hogy ők lelkesíteni tudják az ifjúságot, hiszen ők maguk is (habár tul korán) érzik a honleányi lelkesültséget, s készek a hazáért „mindent“ áldozni. A kis lányok tapasztalatból tudják, hogy a mai fiatal emberek sem szerények; 17—18 éves korukban jól tudnak kacintani a lányokra, erősen szembe nézni velök; a kis bakfisok pedig nem azért neveltetnek önállóságra, hogy ettől megijedjenek, elpiruljanak és haza fussanak a mama védő szárnya alá; sőt ellenkezőleg, tudják hogy pár lépés után hátra kell fordulni és mosolyogni.

Erre az előttük addig ismeretlen fiatal ember utánok siet, megemeli kalapját, bemutatkozik s kész az ismeretség. A holnapi korzón már mint régi ismerősök köszöntik egymást.

No és most ebből azt hisszük, hogy olyan ismeretség keletkezett, melynek csakhamar házasság lesz a vége? Nem. Lesznek korzói séták, cukrázdai ozsonák, tea és talán otthoni ozsonák is, lehet igen bensős barátság, sőt szerelem is a vége; de házasság? az nem, semmi esetre sem; mert az a fiatal ember tudja, hogy utcáról nem jó feleségnek valót felszedni.

A vég rendszeren az, hogy az épkézlábu fiatal ember a frontra kerül, a csalódott kislány pedig valami nagynénjéhez üdülni — falura.

A háboru megtanította a fiatal embereket arra, hogy — bár minden áru 500—1000 százalékkal drágult —, a nő ára nem növekedett, sőt alászállt.

És e gondolatoknál felmerül az a kérdés, mily úton fogja a magyar nemzet jövőben a háboruokozta vérvesztéséget helyre-pótolni?

A korzói séták azt mutatják, hogy a nőnek a mai fiatalság előtt nincs becese, nincs tisztelete.

A háboruból hazatérő ifjaink ismét belépve mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi, egyszóval foglalkozási körükbe, családi otthonot óhajtanak alapítani. De hol keressen feleséget, hitestársat? Háboruelőtti, fiatalkori ismeretsége körében? a korzón? Az a fiatal ember a háboruban megkomolyodott, némelyik meg is öszült; ő nagyon jól ismeri a nagyváradi életet, tudja, hogy azok levegője mennyire romlott és sokat énekelte „a lányok, a lányok . . . angyalok“. Talán falun, talán ott a háboru még nem tarolta le az erkölcsöket! Ott talán még kap feleségnek valót!

A városokban az anyáknak új leány generációt kell nevelniök, de nem az eddigi kiskoru önállóságra való neveléssel, hanem a főcél az legyen, hogy leányaikat jövődöbeli hitvessé és anyákká képezzék, a kik egész élettevékenységüket csak családjuknak fogják szentelni, a kik a családi otthonokban keresik és találják meg életcéljukat — boldogságukat s nem fognak vágyakozni a korzóra s nem fognak keresni kárpótlást az anyai fáradságért.

Az új leány nemzedék legyen tanult, okos, szerezzék meg az önálló megélhetés oklevelét, de nevelése legyen olyan, hogy tudjon elpirulni. Legyen gyermek kedélyében, szórakozásaiban. Legyen ismeretlen előtte a gyermekkorban a táncterem, a zsur, a színház, a mozi; ne vegyen kezébe érzék rontó könyveket. Egy szóval a jövő leány gyermekét 18 éves kora előtt ne engedjük a nagyot a felnőttel játszani, s szórakozása csak a családi környezet legyen. Ha így az anya éber, gondos keze alatt tisztán, üdén, arcán az egészség hamvával szemében az ártatlanság szendőségével, ajkán a duzzadó egészség mosolyával lép ki a nagyvilágba, a színházba, bálszínházba — a férfi szem azonnal felfogja ismerni benne a női ideál képet, és közeledni fog hozzá, de nem a mai állati ösztönnel, hanem a házasság szent eszméjének gondolatával s e komoly közeledésének érzelmét a nő előtt

szerényen és tiszteletteljesen fogja kifejezésre juttatni. És ekkor megszünnek majd a korzók, elfog tűnni az utcasarkok nyegle ifjúsága. . .

A milyen mértékben fog nőni a nő becese, oly mértékben lesznek gyakoribbak a házasságok, s annál ritkábbak a házasságtörések.

Nem szavazati jogot kereső nőnevelésre, hanem hitves és anyanevelésre lesz szükség a háboru után!

A közfogyasztásra szánt sertések hizlalása.

Be kell jelenteni a sertéseket.

Tudomására hozom a város lakosságának, hogy a közlelmezési miniszter ur 140000—1917. sz. rendelete alapján, mindenki aki háztartási vagy gazdasági szükséglet címen 3658—1917 M. E. számú rendelet 1. és 2. §-a, akár saját részére, akár más számára, ugyszintén aki háztartási vagy gazdasági szükségletét meghaladó számban (3658—1917 M. E. számú rendelet 3. §-a) sertést hizlal, továbbá mindenki, aki a 3658—1917. M. E. számú rendelet 5., 6. és 7. §-ai alapján a törvényhatóság első tisztviselőjétől vagy a földmivelésügyi minisztertől nyert hizlalási engedély alapján közszükségleti célokra sertést hizlal, köteles a hizlalás tényét a közlelmezési ügyosztálynál (földszint 1. sz. a.) jelen rendelet hatálybalépéstől számított 8 napon belül bejelenteni. A jelen rendelet hatálybalépte után megkezdett hizlalást a sertések beállításának időpontjától számított 48 órán belül kell bejelenteni.

A bejelentésnek tartalmaznia kell a sertések darabszámának és átlagos súlyának — a közfogyasztásra hatósági engedéllyel hizlalt sertéseknél ezenkívül a beállítás időpontjának is — pontos megjelölését.

A hizlalo 48 órán belül köteles az élelmezési ügyosztálynál (földszint 1. sz.) bejelenteni minden időközti változást, mely a házi és gazdasági célokra, ugyszintén a közszükségleti célokra hizlalt sertések számában (átadás, kényszervágás, elhullás, levágás, hizlalásból való kivonás, közszükségleti célokra való átadás következtében) előáll.

A rendőrkapitányi hivatal ellenőrizni fogja, hogy a házi és gazdasági szükségletre bejelentett, valamint a földmivelésügyi miniszter, illetve az általam közszükségleti célokra engedélyezett sertések tényleg beállítottak-e, visszaélés célzatával nem cseréltettek-e ki, továbbá, hogy a sertések számában beállott időközti változások pontosan bejelentettek-e, továbbá, hogy a hizlalás megfelelő takarmányozással történik-e, s visszaélés e tekintetben nem forog-e fenn.

Ellenőriztetni fog továbbá, hogy házi és gazdasági szükségleten felüli sertések nem hizlaltatnak-e.

Az ellenőrzést a rendőrkapitányi hivatal havonként egyszer a helyszínen házról-házra járva fogja megejteni. A rendőrkapitányi hivatal ellenőrizni fogja, hogy az elhullásra, kényszervágásra és a hizlalásból való kivonásra vonatkozó bejelentések a valóságnak megfelelnek-e. Az a hizlalo, aki a rendelet rendelkezéseit megszegi, vagy kijátsza, — a 3658—1917. M. E. r. 13. §-a, illetőleg a 4728—1917. M. E. rendelet 7. §-a értelmében kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

Lukács Ödön.

Házankint gyűjtik a fehérműket a hadsereg részére.

A polgármester felhívása.

A hadsereg fehérművel való ellátásának nehézségei arra indították a Hadsegélyező Hivatalt, hogy országsszerte fehérmű-gyűjtést indítson. A Hadsegélyező Hivatal férfi és női fehérműt, harisnyát, inget, lábbelit, szoknyát, törülközőt, asztalkendő, ágyneműt, zsebkendő, mindenféle fehér, színes, tarka vászon, pamut, karton és barhend holmit kér, amely alsóruhaként viselhető, vagy alsóruha készítésére, vagy javítására alkalmas.

Bizalommal fordulok Nagyvárad város közönségéhez, amely páratlan áldozatkészségéről a háború folyamán oly sokszor tett felemelő módon tanúságot, azzal a kéréssel, hogy minden eszközzel és teljes erejével támogatja ezt a nemes hazafiságu és hadászati érdekből nagyjelentőségű gyűjtést.

Az adományok átvétele végett az 1918 évi január hó 2-ától kezdődőleg katonái és polgári egyénekből álló hivatalos kiküldöttek fognak megjelenni minden lakásban. A kiküldöttek az adományt átveszik és erről hivatalos elismervényt tartoznak átadni. A kiküldöttek a következő időrendben fogják felkeresni a lakosságot:

Január 2. I. küldöttség: Színház-, Mészáros-, Bazár-utcák, Bémer-tér, Rákóczi-ut és Nilgész-telep.

II. küldöttség: Szent László-tér, Kosuth- és Zöldfa-utca.

III. küldöttség: Teleky-, Vitéz- és Kápolna-utcák, Kápolna-tér.

IV. küldöttség: Nagyvásár-tér, Reáliskola- és Várkapu-utca.

Január 3. I. küldöttség: Szt.-János és Uri-utca.

II. küldöttség: Pável-, Őr- és Beöthy Ödön-utcák.

III. küldöttség: Szacsy-, Hentes-, Magyar-, Holdvilág-, Jókai- és Hosszu-utcák.

IV. küldöttség: Mezey Mihály-, Rózsa-, Várady Zsigmond-utcák és a Szarvas-sor.

Január hó 4-én. I. küldöttség: Szaniszló- és Széles-utcák.

II. küldöttség: Szabadság-, Arany János-, Nyárfa-, Rövid- és Pecze-utcák.

III. küldöttség: Körös-, Hármás- és Huszár-utcák.

IV. küldöttség: Deák Ferenc-, Torna-, Gilányi-, Várház- és Liliom-utcák.

Január 5-én. I. küldöttség: Fűzes-, Bölcsöde-, Nogáll-, Fürdő-, Bajza, Szigligeti-, Szentpéteri- és Akadémia-utcák.

II. küldöttség: Szilágyi Dezső-, Patak-, Szalárdi-, Alapi-, Borz- és Nyomda-utcák.

III. küldöttség: Kaszárnya-tér, Bethlen-, Timár-, Kaszárnya-, Lovas-utcák és Őssi-tér.

IV. küldöttség: Aradi-ut, Végsor, Daru-, Mocsár-, Tilinkó- és Varju-utcák.

Január 7-én. I. küldöttség: Halász-, Rét-, Szent-Anna-, Téglavető-, Lipót-, Ferenc-, Temető-, Béke- és Szőlőtelep-utcák.

II. küldöttség: Lukács György-utca, Ballassa-tér, Árvaház-utca, Schlauch-tér, Káptalan-sor, Páris-, Perces-, Sal Ferenc-utcák, Kertváros és Hevesi-telep.

III. küldöttség: Bém-, Damjanich-utcák, Lóvásár-tér, Óvoda-, Fecske-, Hattyu-, Galamb- és Súlyom-utcák.

IV. küldöttség: Kolozsvári-utca, a Templom-térig, Bástya-, Krisztina-, Smetka- és Vizi-utcák, valamint a Velencei-part a Smetka-utcáig.

Január hó 8-án: I. küldöttség: Ezredévi emléktér, Rimanóczy- Nagy Sándor-utcák, Tisza Kálmán-tér, Széchényi-tér, Verbőczy és Ritoók Zsigmond-éteák.

II. küldöttség: Sztaroveczky-, Kálvária-, Vizezeték- és Csengeri-utcák.

III. küldöttség: Kapacinus-, Zárda-, Liget-utcák, Rulikovszky-ut és a mellék-utcái, Rhédey-kert, Bertsey György-utca.

IV. küldöttség: Kolozsvári-utca a Templom-tértől, Velence-part a Templom-tértől, Kertész-, Szőlős-, Sorompó-, Kálmán-, Vasut-, Hodssy Miklós-, Iskola és Tűtör-utcák.

Január hó 9-én. I. küldöttség: Kórház-, Petőly, Lakatos-, Péter-, Városliget, Pál-, Görbe, Heltay és Bunyítay-utcák.

II. küldöttség: Terézia-, Malom, Rómer-, Sánc-, Báthory-, Szent-Jeromos-, Erzsébet- és Veres-Balázs-utcák, Vártér.

III. küldöttség: Gyár-, Hid-, Rákóczi- és Templom-utcák.

IV. küldöttség: Bányasor és az összes Csillagvárosi mellék utcák.

Bizton remélem, hogy városom közönsége megértő szeretettel fogja felkarolni e nemes akciót és önmagához méltó páratlan áldozatkészségének újabb példáját fogja adni.

Nagyvárad, 1917 évi dec. 22.

Rimler Károly,
polgármester

Karácsony a kórházakban.

Megható ünnepélyek voltak tegnap délután a nagyváradai hadikórházakban, ahol a karácsonyi szeretet-adományokat osztották ki a katonáknak. Nagyvárad társadalma az idén sem feledkezett meg róla, hogy a szeretet ünnepén a sebesült és beteg katonákat el ne halmozza különféle kedves ajándékokkal. Különösen megkapó ünnepélynek volt színhelye a Szent-József-intézetben levő hadikórház, ahol gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök és Kohnhaber Adolf altábornagy is jelen voltak. Az ünnepi beszédet Mayer Antal tb. kanonok mondta. A nyugvóállomásnál a Szt.-Vince-intézet növendékei énekeltek, Gyöngyössy István tb. megyei főügyész mondott beszédet. Az ünnepélyen jelen volt a megyéspüspök, Malatinszky Lajos főispán, Vueskics Gyula, Brém Lőrinc és Szirmay L. Árpád kanonokok és dr Nagy Ignác. A kiosztást Pally Lajosné, özv. dr Márkus Lászlóné és Obrincsák Istvánné végezték. A megyéspüspök azonkívül megjelent a csapatkórház és a közkórház karácsony-ünnepélyein is.

A *gimnázium és jogakadémiai* tart. kórház 4 órakor tartotta meg az ünnepélyt, melyen résztvettek Pally Lajosné, Obrincsák Istvánné, Malatinszky Lajos, Fornéth, Móríc Ernő, Grósz Samu főorvosok és még számosan.

Kovács Lajos prem. igazgató magyar és német nyelven szívhez szóló meleg szavakban emlékezett meg úgy a kórházban, mint a haretéren és a fogságban lévő katonákról, kik távol az otthonuktól már a negyedik karácsonyt ünneplik.

Utánna Kovács Margit a Szigligeti színház művésznője 3 szebbnél szebb dalt adott elő, melyeket forró tapssal köszöntek meg a katonák — úgy Polgár Mariskának is oly kedvesen előadott háborus versét.

Adakoztak: A gimnáziumi ifjuság 190, kir. kath. jogakadémia 52, Széles-u. községi elemi fiúiskola III. o. t.: Berzáczy Sándor, ifj. Bodnár János, Csordás János, Dényel Béla, Ertsey Barna, Fazekas Lajos, Fenyődi Irénke, Hermann Tamás, Hrabely Ilonka, Igaz Olga, Kele József, Kiss István, Kovács Lacika, Millye Emmus, ifj. Rothbart Pál, Szőke Pál, Turzó Vince, Várnai Aranka 146, Barna Jenőné 100, Biszterszky Eleménné 10, Böhm Dicy 10, Darvas Istvánné 6, Fabricius Dezsőné 20, Haltenberger Vilmosné 40, Kazik Ily 10, Lakatos József 50, Lukács

Ödönné 20, Mikes Elekné 5, Miklós Jutka 20, N. N. 5, Preszly Istvánné 10, Porcsalmy Pirokska 20, Ravaszdy Barnáné 10, Sebess Gyula 20, Sebők Gyuláné 10, Vály Gézáné 20 korona.

Természetben hozzájárultak: dr Barna Miklós, Eleméry Ferencné, Ellen Annus, Haltenberger Vilmosné, Hegedüs Nándorné, Jancsó Lajosné, Katona Józsefné, Umlauf Antal (60 l. bor), Márkus Rózi Nadányi Jenő, Német Sándorné, Papolczy Ferencné, Reichard Dezsőné, Szabó Anna, Szontagh Gusztávné, Wertheimstein Sarolta, Nagyvárad város villamos műve (vezetés.)

A kórházakban a szeretet-csomagokat a következő védnőknök és urhölgyek osztották ki:

Járványkórházban Berkovits Renéné, Rimler Károlné, a „Hangya“ kirendeltsége, Polgár Mariska és Stern Ödönné.

Tisza Kálmán-téri felső kórházban olasz polgári iskolai tanítótestület és a növendékek.

Kereskedelmi Csarnokban Wiener Jenőné.

Őr-utcai iskolában községi leányiskolai tanítótestület.

Régi csendőriskolában Kotzó Jenőné, Muresán Valérné.

Uj csendőriskolában Sztankóczy Gézáné, Nickl Mária.

Szilágyi Dezső-utcai kórházban Mihelffy Lajosné.

Tüdővész-szanatóriumban Vukcskics Julia, Gimnáziumi kórházban Eleméry Ferencné vezetése mellett a Katholikus Nővédő Egyesület.

Tisza Kálmán-téri alsó kórházban olasz elemi leányiskolai és a kereskedelmi iskolai tanítótestület és a növendékek.

Immaculata-zárdában Immaculata növendékek és a növendékek.

Református internátusban Szabó Gusztávné.

Szent József-intézetben Malatinszky Lajosné és Márkus Lászlóné.

Polgári fiúiskolában a nagyváradai Missziótársulat Leányklubja.

Reáliskolában Horváth Árpádné és Frankó Józsefné.

Szacsy-utcai kórházban Buttyka Lajosné.

Közkórházban dr Fráter Imréné.

Sánc-utcai kórházban Kiss Károlyné.

Csapatkórházban dr Sztaniszlavszky Adolfné, Obrincsák Istvánné és a „Jobbkéz“ hölgyei.

Nyugvóállomáson Bihar község támogatásával a Szt. Vince-zárda növendékei és a növendékek.

Barakk-kórházban Molnár Gézáné.

Karácsonyi ünnepélyek az árvaházban.

A biharmegyei és nagyváradai nőegylet által fenntartott Erzsébet-leányárvaház megható karácsonyi ünnepélynek volt színhelye, hol az árva gyermekek a Koszta István és neje áldozatkészségéből felállított és gazdagon felszerelt karácsonyfa körül szavalatokkal és énekekkel méltatták a világ megváltójának születését. Az ünnepélyen részt vettek: özv. Des-Echerolles Kruspér Sándorné elnöknő, Horváth Árpádné alelnöknő, özv. Geher Antalné, Koszta Istvánné, Mezey Vilma, Pirovics Józsefné, Horváth Árpád, Koszta István, Böszörményi Géza és utóbb nevezettek családtagjai és számosan a Lujza-Otthonból.

Legujabb füzöket legolcsóbban

Kosztanbanm Julliskánál

lehet beszerezni

Rákóczi-ut (Korona gyógyszerár mellett)

Leibchenek fülárban.

Teléfonoszám 827. ::

A jogászok vigkabarét rendeznek januárban.

A nagyváradai kir. katolikus jogakadémia hallgatói január hónapban kedves meglepetéssel fognak szolgálni a közönségnek; vidám kabaré előadást rendeznek, amelynek műsorában csaknem az egész joghallgató ifjúság (természetesen, akik itthon vannak) szerepelni fog. A jogászfjúság, amely már annyi év óta nem lépett a nyilvánosság elé — ügylátszik az „inter armae silent musae” elvénél fogva — most újra porondra lép, s ha talán a megfogyatkozott létszámmal nem is fog sikerülni a régi híres jogász esték képét tökéletesen visszavarázsolni, a buzgó rendezőség mindent elkövet, hogy a jogászság régi jó hírét meg ne csorbítsa.

A kabaré műsorát körültekintően válogatták össze, hogy a legkényesebb igényeket is kielégítsék. A műsor minden egyes száma csupa vidámság, magán viselik azon boldog estnek a bélyegét, hogy az utolsó háborús farsangot ünneplik meg s a következő évben már a régi, csapongó. Ez jókedvtő fognak harsogni a jogász mulatságok az est már átmenet a háborúból a békébe, a szomorúságból a vidámságba.

Vidám prólógus, hosszabb-rövidebb humoreszkek, tánc- és énekszámok fognak váltakozni a műsoron. A jogászfjúságon kívül szerepelni fognak nagyváradai urleányok és a Szigligeti-színház kedvelt, fiatal primadonnája: Kálmán Mancsi, aki a legnagyobb készséggel vállalkozott a jogász-est sikerének előmozdítására.

A joghallgató ifjak már is nagy kedvvel és ambícióval készülnek a vig-kabaré előadásra, amelynek különös érdekességet kölcsönöz, hogy az egyik humoreszk női szerepeit is joghallgatók fogják alakítani. A próbák már megindultak s a jelekből ítélve, a farsangi jogász-kabaré meg fog felelni a hozzáfűzött várakozásoknak.

Az állami végrehajtó sorsa.

Jogászai körökben nagy népszerűségnek örvend Várnai Henrik bírósági végrehajtó, aki felelősségteljes állását mindig a legnagyobb korrektséggel töltötte be. Negyvenegy évig szolgált az igazságszolgáltatást s most szemere hályog borult, ami látását nagyon megnehezítette. Utóbbi időben már nem volt képes sajátkezüleg írni a jegyzőkönyveket, melyeket az ügyviteli szabályok szerint a végrehajtónak sajátkezüleg kell írnia.

A szokásos vizsgálat alkalmával dr. Balás Elemér törvényszéki elnök megvizsgálta az általa felvett jegyzőkönyveket s megállapította, hogy Várnai Henrik csak aláírta a jegyzőkönyveket, melyeket egyik segédje írt. Várnai elmondta, hogy anynyira meggyengültek a szemei, hogy a lefoglalt tárgyakat sem tudja megszemelni. Már előbb rászánta magát, hogy operációnak veti magát alá, de az orvosok véleménye az volt, hogy még korai az orvosi beavatkozás s így azzal még várni kell.

Dr. Balás Elemér elnök nagy sajnálattal bár, de kénytelen volt megállapítani Várnai Henrik bírósági végrehajtó munkaképtelenségét s munkakörét az őt helyettesítő Bakó Bálint végrehajtónak átadni.

Negyvenegy évi szolgálat után tehát

minden jövedelem nélkül maradt az igazságszolgáltatásnak egy puritán becsületességű munkása. Valóban eljött az ideje, hogy az igazságszolgáltatás eme hiányáról gondoskodják az állam.

A végrehajtóknak ugyanis sem fizetésük sem nyugdíjuk nincs. Iletményüket esetrelétesre kapják s ez is oly kis összegben van megszabva, hogy éppen csak megélhetésüket teszi lehetővé, de abból viszont gyűjteniök lehetetlen s így öreg korukra semmi nélkül maradnak. Ezen változtatni kell. Ha a kormány kinevezi szakközegéit, akkor gondoskodnia kell azok megélhetéséről is. Nem lehet valakit a mai fejlődött szociális felfogású világban 41 évi szolgálat után egy falat kenyér nélkül elbocsátani.

A Vörös-Kereszt Szilveszter-estéje.

A Vörös-Kereszt Szilveszter-estéje erősen halad a megvalósulás felé. Előkelő ur-hölgyek serénykednek a közönség elé szánt darabok betanításán.

Az első szám lesz Endrődi Bélának „Porcellán figurák” című melodramája. Rendezik özv. Nadányi Károlyné és dr. Szabó Gusztávné. A darab személyesítői:

Előkelő erdélyi hölgy, a porcellán figurák tulajdonosa: dr. Verzár Istvánné urasszony, Kékruhás leány: Komzsik Böske, Fátalos hölgy: Böhm Duci, Szüretelő hölgy: Voronyák Olga, Japán leány: Arlov Berta, Gítáros leány: Stefáni Margit, Rózsák a kötényben: Schlich Böske, Előkelő hölgy: Forgács Hajnalka, Pásztor leány: Komzsik Ida, Pierette: Szanditz Gertrud, Eisler Fanny: Bartha Nusi, Galambos leány: Petróczy Aliz, Roccoco: Móriéz Andi.

A második szám Auernheim Ravul német író „Házassági ajánlat” című párjelenete, melyet Pelle János fordított magyarra, előadják dr. Berkovits Renéné és Debreceni Lajos. Majd táncprodukciók következnek és pedig Maosis-brazillien, lejtik: Csapó Ilonka és Stéger Géza, Fantasie-balet: Jancsó Jolánka. Angol tánc, lejtik: Csapó Margit, Furlana Que-tem: Antalfy Margit és Haverland Gusztáv. A tánczenét Dakanics István hadnagy játsza zongorán. Stanzák, irták Kőszeghy József és Nadányi Zoltán, előadja Kálmán Mancsi, kíséri Kálmán Andor. Kuplák, irta és előadja Ács Vilmos hadnagy. Hegedű szóló Kramer Ödön, zongorán kíséri Kálmán Andor. Gábor Andor tréfája: Karácsony a fronton, előadják: Stefány, Beregi és Bobovszky hadnagyok. Éjféle 12 órakor: Újévi köszöntő, irta Sas Ede, előadja Rácz Nusi urasszony.

Szünetben meleg ételek, bor, sör, pezsgő áll a közönség rendelkezésére. Lesz hidegfelvágott, cigaretta-sátor, jóslás, ólomöntés, sorsolás, katonazene.

A Vörös-Kereszt lelkes hölgy-gárdájának tagjai Pally Lajosné urasszony vezetése mellett ezuttal is vinni fogják a szíves házi-asszony szerepét. A sorsolás főnyereménye egy kövér liba lesz, a melléknyeremények pedig 15 nyul és 10 malac. Egy-egy sorsjegy ára 50 fillér.

* Szép Ernő Nagyváradon. A Szigligeti Társaság most készül e télen második irodalmi ünnepére. Ez alkalommal ismét vendége lesz a társaságnak, akit közönségünk örömmel és szeretettel fogad: Szép Ernőt, a jeles poéta-írótt hivat meg a Társaság, aki készséggel tesz eleget a meghívásnak és január hó folyamán jelenik meg irodalmi egyetletünk felolvasó ülésén.

Régi és modern dalok.

Cenzurázott közlemény.

A karakterbaba búcsút intett a Katolikus Körben kétküvegszemével s nekem eszembe intottak a következő dolgok:

Ősszel arra ébredünk

(Hogy nem vagyunk tétire fával ellátva.)

Nyomdmegagombottudommitigért.

(Hogy szemet adsz, tisztelt villamosmű.)

Korcsmárosné nekem halat süssék kend.

(Hát még mit nem zsirtalan napon.)

Befujta az utat a hó.

(Ki kell rendelni az orosz foglyokat.)

Nem forog a dorozsmai szélmalom

(Mert nem mentették fel az igazgatót.)

Nagyváradon szokása a leánynak

(Hogy petroleumért veszi a tejet, meg a csirkét.)

Kalapom szememre vágom.

(Mert szégyenlem, hogy olyan zsirus.)

A Csap-utcán véges véges végig.

(El vannak oltva a villanylámpák.)

Hej Rákóczi . . .

(Ut, be sötét vagy.)

Valamit sugok magának . . .

(Hogy mindent maximális áron felel aruk.)

Ki tanyája ez a nyárfás? . . .

(Egy árdrágitóé.)

Édes anyám, gyujtszon gyertyát . . .

(Ha kap.)

Be van az én szűrüm ujja kötve . . .

(Mert lisztet csempészek benne.)

..HIREK

KARÁCSONY.

Megszületett a béke Fejedelme.

Leszállt az égből a karácsony éjjelén s még nem tudták megszületéséről a világ hatalmasai, csak a szegény, jámbor pásztorok, akik epedve várták a béke Fejedelmének megszületését. Leszállt az égből s magával hozta az örök béke ígét. Övéhez jött s azok nem akarták befogadni. A béke megszületése most is hasonlít az első karácsony-é béke hirdetéséhez. Az angyalok hirdették a béke jelszavát s szegény pásztorok hallgatták meg először. Ma is így van. Egy éve már, hogy elhangzott békeszózatunk s íme a szegény elgyötört muzsikok hallották meg először, s eljött az első karácsony, melyet együtt ülünk meg a keleti fronton eddig legfélelmetesebb ellenfeleinkkel. Érezzük, hogy szívünkbe száll a béke Fejedelme s országa nemsokára ki fog terjedni az világon.

A mai ünnep alkalmából az összes templomokban ünnepi istentiszteletek lesznek. A székesegyházban gróf Széchényi Miklós megyéspüspök mondja a szent misét és Gresinczky Antal kanonok predikál.

Az olasz plebánia templomban ünnep első napján Imrik S. Zoltán tb. kanonok mondja a szentmisét, szentbeszéd nem lesz. Ünnep másodnapján Imrik S. Zoltán plebános misézik s ugyanő mondja a szentbeszédet.

Az ujjvárosi Szent László plebánia templomban ünnep első napján dr. Lestyan Endre mondja a szentmisét és a szentbeszédet.

det. Ünnepe másodnapján dr. *Lestyán* Endre szentszéki ünnök misézik s *Bánáss* László tábori lelkész mondja a szentbeszédet.

A *váradvelencei* plebénia templomban első nap *Halász* Gyula szentszéki ünnök, plebános misézik és predikál. Ünnepe másodnapján dr. *Némethy* Gyula tb. kanonok ünnepi nagymisét tart s *Halász* Gyula plebános szentbeszédet mond.

* **A Tiszántúl legközelebbi száma a kettős ünnepre való tekintettel f. hó 28-án, pénteken a szokott időben jelenik meg.**

* **Mai számunk a papirhiányra való tekintettel — a nagyváradi lapok közös megállapodásának megfelelőleg — 16 oldal terjedelemben jelenik meg.** Ekkora térre kellett összeszorítanunk a rendelkezésünkre álló anyagot. A szerkesztőség a legjobban érzi a sajnósan szűk kereteket, mikor régebben a fővárosi lapokkal versenyző terjedelemben voltunk képesek a karácsonyi lapot kiállítani. Reméljük, ez az utolsó háborus karácsony, mely a lapok terjedelme elé is korlátokat állít.

* **Személyi hír.** Vas Bertalan dr., a nagyváradi tankerület főigazgatója Gyulán a főgimnáziumot vizsgálta meg s három napig hallgatta az egyes osztályok előmenetelét. A tanári konferencián az eredményt kielégítőnek mondotta s tegnap Nagyváradra visszatért.

* **Ma és Szilveszterkor 1 órakor lesz a záróra.** A hivatalos lap a miniszterium rendeletét közli, amelynek értelmében ma, december hó 25-ről 26-ára és 31-ről új napjára virradó éjjel az összes nyilvános helyiségek 1 óráig nyitva tarthatnak.

* **A Kath. Kőr vetítő estélye szerdán lesz.** A Katholikus Kőr e héten kedden, karácsony első napján nem tart vetítő előadást. A vetítő előadás így szerdán lesz, amikor *Pataky* Arnold egyetemi tanár fogadtatani előadást Rómáról. 150 pompás vetített kép és 8 mozgóképek kerül bemutatásra, melyeket az *Uránia* tudományos színház bocsátott a Kath. Kőr rendelkezésére. Az előadás második része új napján lesz.

* **Katona-nap Berettyóújfaluban.** A nagyváradi honvédszobor-alap javára már igen fényes eredményű ünnepélyeket rendeztek Nagyszalontán, Belényesben, Biharnagybajomban. A jövő 1918. év január 20-án Berettyóújfaluban lesz nagyszabású katona-nap, bizonyára szintén fényes eredménnyel. A hazafias ünnepély előkészítő-bizottsága már megállapította az ünnepély programját a következőkben:

1. Virágkorzó és virágárusítás, szépségverseny. 2. Katona-bazár, ahol 20 filléres sorsjegyek mellett a következő cikkek soroltatnak ki: cukor, kávé, petroleum, játékok, képek, edények, szivar, cigaretta stb. 3. Este művészi hangverseny, katona művészek és a Szigligeti-színház tagjainak közreműködésével. 4. Az ünnepélyen a nagyváradi katonazenekar is közreműködik. Az ünnepnapon minden felekezeti templomában istentisztelet tartatik.

Ezek a vidéki ünnepélyek igen tekintélyes összeget hoznak össze a nagyváradi és biharmegyei hadiözvegyek és árvák javára.

* **A szénügyek kormánybiztosa.** A hivatalos lapban közölt miniszteri rendelet szerint a szénellátás ügyét a miniszter által kinevezett kormánybiztos fogja intézni.

* **Előléptetés a püspökségi uradalom tisztikarában.** *Hesz* Ágoston biharlonkai erdőmérnököt címzetes főerdőmérnökké léptette elő gróf *Széchenyi* Miklós megyéspüspök. *Hesz* Ágoston kiválóan képzett szakember s egyike a püspökségi uradalom legkiválóbb tisztviselőinek. Előléptetését örömmel fogadták széles körben Nagyváradon is, ahol előbbi szolgálatában általános rokonszenvet keltett.

* **Kertész Miksa alapítvány.** Az ősszel oly váratlanul elhunyt, népszerű premontrai tanár volt tanítványai közül többen azzal a nemes célu elhatározással küldtek adományt a főgimnázium igazgatóságához, hogy abból az elhunyt nevére alapítvány létesüljön szegény tanulók számára. Eddig a következő adományok érkeztek be: A főgimnázium ifjúsága 737 korona 32 fillér, *Désy Géza* dr. (Budapest) 200, *Roszkopf Béla* dr. 10, *Stokker József* dr. 50, ifju *Moskovits Mór* 30, *Weiszlovich Emil* 25, *Horváth Endre*, *Balogh Vilmos*, *Weiszberger Lipót* dr. 20—20, *Névtelen* 10, *Zemplény Sándor* 5 korona.

* **A Kath. Népszövetség Szilveszterestéje.** Rendkívül érdekes és változatos műsorral tartja meg Szilveszter esti ünnepélyét a Kath. Népszövetség. *Losonczy* Gábor vállalta magára az estély rendezését, ez a körülmény pedig már egymagában garanciája az est fényes sikerének. *Losonczy* Gábor olyan műsört állított egybe, mely minden várakozást felülmul. Az estélyt a Kath. Kőr Szent László-termében tartják meg. Kezdeté fél 10-kor lesz, arra való tekintettel, hogy otthon mindenki megvacsorálhasson. (A mai drága világban ez nem csekély előny). Jegyek már e hét végén előreválthatók lesznek. A tiszta jövedelem felét a Népszövetség ismét a Kath. Növendő Egyesület anya- és csecsemővédő intézete céljaira adja.

* **A református lelkészválasztás.** A nagyváradi református lelkészválasztásból kifolyólag a nagyváradi reformátusok egyrésztnek megbízottai szerdán látogatást tesznek Berettyóújfaluban, ahol jelöltjüket, *Csermák Béla* lelkészt meghallgatják. Az értekezletet ma, december 25-én tartják meg Nagyváradon.

* **Dr. Némethy Ferenc hazajött az olasz fogságból.** Dr. *Némethy* Ferenc nagyváradi ügyvéd, aki a görzi csatában az olaszok fogságába került, most esere útján hazakerkezik Nagyváradra. A fogságból szabadult ügyvéd, akit éppen a görzi csatában tanúsított vitéz magatartásáért fogságának ideje alatt neveztek ki zászlósnak, tegnap már Budapestre érkezett, ahonnan tovább folytatja útját Nagyváradra.

* **Halálozás.** *Fehér* Lajosné sz. *Lahner* Róza, élete 48. évében elhunyt. Temetése holnap, karácsony másodnapján lesz a Sal Ferenc-utca 15. sz. háztól.

* **Az aradi-uti barakk-kórház leégett.** Tegnap este 7 és fél 8 óra között eddig ismeretlen okból kigyulladt, részben le is égett az Aradi-ut végén levő, ugynevezett trachoma barakk-kórház. A tűz a szélső utcai fronton levő barakkban keletkezett, ahol a konyha van elhelyezve s mire a tűzoltók *Lukács* Ödön tűzoltóőparancsnok vezetésével kivonultak, már az egész, teljesen fából készült barakk lángokban állott. A tűz lokalizálása este 11 órára sikerült.

* **Fehér karácsony.** A pár nap óta tartó erős hideg idő tegnap megenyhült; hófelhők lepték el a láthatárt s megeredt a hóesés, amely csakhamar fehér lepelbe vont mindent. Így kedves fehér karácsonyunk van. Csak a gyors olvadás ne tegye tönkre a poetikusan szép téli időt.

* **Uj doktorok.** *Szabó* Gusztáv posta-és távirótiszt a kolozsvári tudományegyetemen tegnap tette le az államtudományi szigorlatokat kitűnő sikerrel s azonnal doktorrá is avatták. *Soós* István városi tb. fogalmazó tegnap tette le kitüntetéses utolsó szigorlatát a kolozsvári tudományegyetemen s még aznap fel is avatták a jogtudományok doktorává.

* **Rendkívüli városi közgyűlés.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága ez év utolsó szombatján, december hó 29-én délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Ez alkalommal a gyűlés elején választás lesz; a közigazgatási bizottságból kilépő 5 tag helyét töltik be a törvény által előírt titkos szavazással. Ezután sorra kerülnek: a tisztviselők várakozási idejéről szóló szabályrendelet-tervezet, a nyugdíjszabályzat olyan módosításához, hogy az itthon levő tisztviselőknek is kétszeresen számítassanak a háborus évek. Továbbá tárgyalás alá kerülnek: *Köszeghy* József főmérnök fizetésrendezése, a tisztviselők háborus pótlékáról szóló javaslat és a közéleti felügyelő bizottság javaslata *Lukács* Ödön főjegyző dotációjára tárgyában. Előtte való nap dec. 28-án délután 5 órakor a jog-és pénzügyi bizottság tart együttes ülést a tisztviselők háborus pótléka tárgyában.

* **Burgonya kapható.** A Közalkalmazottak Beszerzési Csoportja értesíti a város polgárait, hogy e héten szerdán és csütörtök délelőtt a főpostapalota udvarán a tisztviselőktől kimaradt burgonya kapható.

* **Kitüntetés.** *Kovács* József posta-és táviró főtiszt, aki jelenleg az albániai fronton teljesít katonai szolgálatot, a II-ik osztályú német vaskereszttel tüntették ki.

* **Olcsóbb lett a tea.** A béketárgyalásokat még meg sem kezdték, de már is beigazolódott, hogy a kereskedelem legjobban megérzi az idők változását. Az élelmicikkéknél a háboru tartama alatt senki sem beszélt arról, hogy valaminek az ára lejjebb megy, sőt ha panaszkodtunk a drágaságra, azt válaszolták, hogy lesz az még rosszabbul is. Most vesszük az első hirt az árak leszállásáról, hogy a tea ára rohamosan esett. A nagyváradi kereskedők táviratban kaptak ajánlatot olcsóbb orosz teára. Eddig 110—120 korona volt az orosz tea ára, de még ezen az áron is csak titkos üzerek útján lehetett hozzájutni. Galicziai kereskedőknek állítólag eldugott nagy készletük van orosz teából s most, hogy megérezték a béke fuvalmát, igyekeznek olcsóbb áron is tudni rajta, mert ha megindul az orosz forgalom, hozzánk az olcsó tea is.

* **Közalkalmazottak beszerzési csoportja** felkéri tagjait, hogy azok, akik tagsági igazolványaikat még nem vették át, e héten feltétlenül átvegyék, mert elien esetben olybá fognak tekinteni, mintha a Beszerzési Csoportba nem léptek volna be. Egyben értesíti tagjait, hogy azok, akik a rizst még nem kapták volna meg, azt csakis új év után vehetik át. Szerdán délelőtt az üzlet nyitva lesz; szalonna, hus, füstölt kolbász, paprikás szalonna, burgonya, ecet, répa stb. kapható. Ha a tagok a burgonyát sürgősen el nem vinnék, a város polgárainak adják át a fennmaradó mennyiséget.

* **A végrehajtás alól mentesített fizetés összegét felemelték.** A hivatalos lap a miniszterium rendeletét közli, amely szerint a köz- és magánalkalmazottak fizetésére, nyugdíjára vagy egyéb szolgálati járandóságra vezetett végrehajtás alól mentesített legkisebb összeget felényivel felemelték.

* **Bárá Kaas Ivor leánya meghalt.** Dr. Ürményi Bernátot, a földművelési miniszterium nagyváradai kirendeltségének fogalmazóját súlyos gyász érte. Ifjú neje született báró Kaas Mária, néhai báró Kaas Ivor volt országgyűlési képviselő leánya vasárnap délután, a halotti szentségek felvétele után elhunyt. Az alig 30 éves urnó halálát szélhűdés okozta. A hült tetemeteket Budapestre szállítják, ahol a családi sírboltban helyezik végső nyugalomra.

* **Éjszakai garázdálkodók járnak Olasziban.** Valóságos szövetkezet alakult Olasziban, jobban mondva a Rét városrészen, amely szövetkezet tagjai a járókat molsztálják; mint az utonállók egyszerűen cigarettát követelnek, s ha nem kapnak gorombáskodnak, sőt késsel is fenyegetőznek. Tegnap éjjel a társaság a Szent János-utca elejétől, a Füzes-utcán és a Nogáll-utcán végig a nyugodtan alvó embereket brutális módon felriasztották, azzal, hogy az utcai ablakokat sorra bezúrták s förtelmes szavakat kiabáltak be az ablakon. A rendőrség nyomozza a duhaj társaságot.

* **Adomány.** Bitzó János igazgató-tanító 7 koronát küldött be a biharmegyei és nagyváradai tanítók hadiárva javára. Az adományt illetékes helyre juttatjuk.

* **Tóth Mihály temetése.** Tóth Mihálynak, a váratlanul elhunyt dúsgazdag szalárdi nagybirtokosnak holttestét tegnap délután szentelték be Szalárdon, ahonnan Budapestre szállítják. Temetése 27-én délután 3 órakor lesz a Kerepesi-uti temetőben. — A nagydíszű temetést a Veiszlovits Adolf és Fia első nagyváradai temetkezési vállalata a szokott pontossággal rendezte.

* **A Tenkei Takarékpénztár R. T. f.** hó 22-én tartotta rendkívüli közgyűlését, mely egyhangú határozattal tudomásul vette az igazgatóság azon jelentését, hogy az intézet a Nagyvárad Takarékpénztárral szorosabb érdekközösséget létesített, egyben a Nagyvárad Takarékpénztár delegálása alapján az igazgatóságba Horváth Árpádot, a Nagyvárad Takarékpénztár vezérigazgatóját s a felügyelő-bizottságba dr. Szemes Ferencet, a Nagyvárad Takarékpénztár cégvezető főtisztárát választotta be.

* **Az iskolaszék ülése.** Nagyvárad városi községi iskolaszékének tagjait a városi házbizottsági termében f. hó 27-én — csütörtök délután 4 órakor tartandó rendes havi gyűlésre tisztelettel meghívom. Nagyvárad, 1917 december 22. dr. Thury László iskolaszéki elnök.

* **Beteg tisztek jelentkezése.** Mindazon tisztek, (havidíjasok) és tiszt (havidíjas) jelöltek, akik a harctérről visszatérve, betegségük miatt vagy mint lábadozók magánápolásban, vagy magánkórházakban a város vagy a megye területén szabadságon vannak, vagy valamelyik pöttestnél vagy az állományon könnyebb szolgálatot teljesítenek, kötelesek december hó 31-én délelőtt 10 órakor (Ór-utca 5. szám alatti személyesen jelentkezni. Amennyiben valakit betesége a személyes megjelenésben gátolná, ezen körölmény katonai orvosi bizonyítvánnyal, ha pedig ilyen orvos nem áll rendelkezésre, hatóságilag láttamozott polgári orvosi bizonyítványai tartozik igazolni. Kornhaber, altábornagy sk.

* **Eljegyzés.** Andriska József posta- és táviró tisztt, a központi telefonosztály helyettes vezetője eljegyezte Zboray Magduskát, Zboray Gyula törvényhatósági bizottsági tag bájos leányát.

* **A katonák karácsonyára.** A harctéren küzdő katonák karácsonyára Nagyvárad város polgármesteri hivatalánál 2536 korona gyűlt be és pedig 536 K társadalmi adakozásból, 2000 koronát pedig a város törvényhatósági bizottsága szavazott meg. A polgármesteri hivatal az összegből 536 koronát a Vörös-Kereszt központi irodájának, 500—500 koronát pedig a 4-es honvédeknek, az 1-es huszároknak, a 37. gy. e.-ezrednek és a 34. tüzérezrednek küldött karácsonyi ajándékkul.

* **Elfogták a kedélyes betörőket.** Megirtuk, hogy a Széles-utcán Róth József szatócüzletében betörők jártak, akik az üzletben mindent összeforgattak. Kelemen detektív a tetteseket kinyomozta, akiknél nagymennyiségű lopott árut talált és pedig 20 kg. diót, néhány kiló mákot, zsineget, gertyákat, maggi-kockákat szintén nagy mennyiségben és még többféle fűszert.

Kozmetikai műterem Bémer-tér 3.

Különös írók és hajgyök és hajgyök részér Park szálló bejárata mellett. Ahol minden elhanyagolt szépséghibákat helyrehozunk, szép, pattanásos arcot széppé tesz, szemölcsöket és hajszálakat végleg eltüntet. — B vanott a legszebb és modern frizurák készülnek. — Hajmosás, oncolás, hajfestés és manicürözés. Telefon 14-96. Mindennemű piperecikkek árusítása. Vidékre szert utasítással küld.

Sternberg Helen kozmetikusnő.

* **Aszódinál főüzlet Kossuth-utca, fiók Rákóczi-ut Csokoládé- király.** Cukorka, csokoládé, bonbonok, konyak, rum, tea, teasütemények, likörök, gyógyborok. Karácsonyra és újévre megérkeztek az összes csemegék, finom halkonzervek. — Ajánlom iskolák és zárdák figyelmébe. Nagyban és kicsinyben kapható. Telefon 635.

Ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Fügöny, kézimunka, kelengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kalmofestő, vagy tisztító és gőzmosógépyárásban
Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14—63.

Színház.

Heti műsor:

Kedd délután: Végre egyedül!
Kedd este: Ártatlan Zsuzsi. (Bérlet-szünet.)
Szerda délután: Feltékenység.
Szerda este: Sztambul rózsája. (Bérlet-szünet.)
Csütörtök: Románc. (Bemutató előadás. Bérlet-szünet.)
Péntek: Románc. (Bérlet-szünet.)
Szombat: Románc. (Bérlet-szünet.)
Vasárnap délután: Eva.
Vasárnap este: Románc.
Hétfő: Szilveszter napja alkalmából: Nagy művészestély.

Az utolsó hét.

Az év utolsó hetének műsorát keddi ez alkalommal a színház vezetősége.

Ma a karácsonyi ünnepek első napjának délutánján a Végre egyedül című operettet tüzték műsorra és este az Ártatlan Zsuzsi tölti be a műsort.

Szerdán este a Sztambul rózsája bájos melódiáiban gyönyörködhetik a publikum.

Csütörtökön bemutató előadás lesz a Szigligeti színházban. Ez alkalommal kerül színre először Sheldon pompás színpadi alkotása, a Románc, amelynek irodalmi értéke feltűnést keltően érdekes jelenetelésével kívül érdekessé fogja tenni az előadást a fényes és stílusos kiállítás is, amely Erdélyi Miklós színikazgató, a kitűnő rendező áldozatkész-ségét hirdeti.

A Románc méltóan várható sikeréhez a hét mind a többi napján műsoron marad hétfőn pedig, Szilveszter napján nagyszabású Művészt fejezi be az évet.

**VIGADO
mozgó-
színház**

Kedd, szerda

A piros bugyelláris

Az előadások vasárnap délután 3 órakor
hétköznap 5 órakor kezdődnek

**URANIA
mozgó-
színház**

Kedd, szerda

Ki ad többet érte?

Az előadások vasárnap délután 3 órakor
hétköznap 5 órakor kezdődnek

Értesitem

a t. hölgyközönséget
hogy kozmetikai mű-

termembe bevezettem a **hőgfodroszatot** Pólovon a jó hírű hölgyfodrász szakember vezetésével. Minden hajmunkát parókát a legmodernebb kivitelben készítek. **Hajfestés minden színben. Ondoláció K 2-50 Hajmosás K 3.** Arcápolás, manikür, hajszálszedés villannyal utánnövés nélkül. Arc ártítás vízitenként 5 kor. **Deák Ferenc-u. 7. I. em.**

HIRSCHFELD VILMA.

**JZERKESZTŐI
PÓLTÁRS.**

K. S. (Szilágyosmlyó.) Az érdekes küldeményt a korábban jött kéziratok torlódása és a lap kényserű kisebb terjedelme miatt vasárnap fogjuk közölni.

K—y. A vadászhistoriát — a fenti okokból — szintén későbbre voltunk kénytelenek el-
tenni.

APOLLO
mozgó-
színház

Kedden
A tavaszi dér

Az előadások vasárnap délután 5 órakor
hétköznap 6 órakor kezdődnek

Karácsonyi árjegyzék!

Porcellán mozsár, ütővel	8.-
Majolika gyümölcs állvány	8.-
Majolika talca fogóval	8.-
Majolika cukortartó díszes	8.-
Majolika gyümölcs készlet	8.-
Víz- készlet csiszolt üveggel	8.-
Boros	8.-
Teákészlet	8.-
Sörkészlet színes aranyozással	8.-
Boroskészlet színes	8.-
Víz- készlet színes	8.-
Teákészlet színes	8.-
Béőtenkészlet kristály tálca	8.-
Gyümölcs készlet kristály üveggel	8.-
Majolika író sőtarto színes	5.-
Majolika vízkancsó színes	5.-
Kenyér kásár színes üveggel	5.-
China ezüst cukortartó	5.-
China ezüst gyümölcs állvány	5.-
Majolika virágváza színes	5.-
Majolika virágfazék	5.-
Majolika dísz figura	5.-
Porcellán főzőlábos	5.-
Porcellán főzőfazék	5.-
Teákészlet színes aranyozással	25.-
Kávékészlet színes aranyozással	25.-
Kávékészlet színes aranyozással	25.-
Ébődőkészlet felszerelve, sz. aranyozással	70.-
Hűtőszekrény készlet, sz. aranyozással	25.-
Mondókészlet színes fin. díszítéssel	25.-
Fali tükör színes aranyozott kerettel	25.-
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25.-
Püggő	25.-
Teás pohár China ezüst foglalásban	8.-
Teás csésze szin. finom aranyozással	8.-
Kávé	8.-
Kávé	8.-
Főzőlábos barna tüzálló füllel	8.-

Nipppek, Figurák, Szent Antal
szobrok, Mária szobrok, Szent-
telt víztartók, Konyhaberean-
dezési cikkek, Képketrek,
:: Ablak üvegezés ::

Eladás nagyban és kicsinyben !!

KOMLÓS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg
és dísz műáru nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

A
VIGADO
mozgó színház

karácsonyi előadása
első és második napon

A piros
bugyelláris

Csepreghy Ferenc színműve 4 felv.

ELŐADÁSOK
d. u. 3-tól este 11-ig.

!! 5 ELŐADÁS !!

Jegyek előre válthatók
SIPOS-tőzsdében!

A volt
Adria kenyérgyárat

megvettem s ujonnan átalakítva szakzsérő ve-
zetésem alatt ismét fizembe hoztam. — Képf-
gadok sültai való kenyeret reggel 8—10 óráig.
Előnyös árak! Pontos kiszolgálás! Kintinó jó
ízű kenyér! — Fiók üzlet: Szent László tér
7 sz a Koronával szemben. Teleky utca 4
a Közélmézessel szemben. Szent László tér
Mezey fűszeres előtti sátor.

Szíves pártfogást kér:

Róth Sámuelné

Szacsavay utca 44 szám Telefon 551. szám.

Eladó

Kedvező fizetési feltételek mellett
a Várkapu-utca 4. és 6. számú,
a Szent János-utca 30. számú,
a Széles-utca 1. számú, mely
közvetlen a 3. vashíd szomszéd-
ságában van, valamint a Vizve-
zeték-utca 54. számú ház. Érte-
kezhetni lehet a Nagyvárad
Kereskedelmi és Forgalmibank-
nál Rimnóczy-utca 6. sz. alatt.

Beraktározás!

Árak, ... rok, termények stb. rövidebb
hosszabb távú beraktározására meg-
felelő helyiségek, ezeken kívül boros
és száraz pincék, istállók, kocsiszínek is
állanak rendelkezésre. A beraktározott
tárgyakat tűz és betörés ellen biztosít-
juk. Közelibbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa
Készvénnyársaság
beraktározási osztálya.

Iroda: Sas-passage, 24. számú lépcső.

!! Telefon 14-00. !!

Olcsó takarmány!

Lovak, szarvasmarhák etetésére

maláta

kapható

métermázsánsként 8 K-ért.

Moskovits Mór és fia r.-i.-nál
Kolozsvári-utca 62.

* Dusafalva határában 302 magyar
hold területű legelő eladó. Értekezhetni a Pol-
gári takarékpénztárnál.

* 1—2 ágyas szobák a Zöldfa épületben
kiadók. Értekezhetni ugyanott.

Főnökségi:

Feladó:

Dr. KÖSSER ALADÓ

Dr. PAPP KÁROLY

VISZKETE

rüh, sörör, ótvar, sebek és mindenemű bőrbajokat gyorsan és biztosan gyógyít a

BORÓKA KENŐCS

Nem piszkít és teljesen szagtalan. Kis tégely ára 3 kor. nagy tégely ára 5 kor. családi tégely ára 9 korona. Hozzávaló szappan 5 kor.

KÉSZITI:

Gerő Sándor
gyógyszerész, Nagykőrös.

Nagyváradon kapható: Csillag gyógyszerár, Irgalmasrend gyógyszerár Kain Eszter, Németh Pál, Dr. Rácz és Vadász, Reiz István, Szent-Antal gyógyszerár, Csanda Endre és Zsigmondovits Géza gyógyszerárakban.

Margittai járás főszolgabírójától.

2360—917.

Pályázati hirdetés.

A margittai járás Margitta községben elhalálozás folytán megürült vezető községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek. Felhívom a pályázni kívánókat, hogy minősítési okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket f. évi dec. 30-ig hozzám nyújtsák be.

Javadalom: 1. Törzsfizetés 2000 kor., a melyet a község képv. testülete 3600 koronára emelt. Ezen határozat azonban még törv. hatósági jóváhagyást igényel. 2. Tíz hold szántó föld, melynek adóját a község fizeti. 3. Természetbeni lakás, kerttel. A választást f. évi december hó 31-én d. e. 11 órakor fogom Margitta község háza tanácstermében megtartani.

Margitta, 1917. dec. 19.

Dr. Halász Elemér
főszolgabíró.

Kath. Kör óvadékképes ruhatárosnőt

keres, d. u. 5-től 9-ig tart a foglalkozása.

Jelentkezni lehet a Kath. Kör háznagyi hivatalában naponként délután 4—6 órakor.

Belépési felhívás

„Polgári Takarékszövetkezet”

23-ik évtársulatába.

A Polgári Takarékszövetkezet 1918 január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át vagyis 1920 év végéig tart — Mindenki tetszés szerinti számban jelezhet üzlet részleteket s minden üzlet után hetenként 1 korona fizetendő. A három év eltelte után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékossgot előmozdítani és önségélyt nyújtani, amennyiben minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések dacára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyeresémet osztalékokhoz és mert minden tag az általa befizetett összeg 1/10 részét minden előleges bejelentés nélkül kölcsönkép felveheti.

Vidéki tagok a heti befizetéseket postai csekk lapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzlet részlenként 50 fillér beiratási díj fizetendő s egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja saját nevére írt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik az 1918 január 1-től kezdődő 23-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 6. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1917 november hó

„Polgári Takarékszövetkezet”
igazgatója.

Nagyváradai Hitelbank Takarékszövetkezet

Nagyvárad, Zöldfa-utca 2. szám. 1-ső em.

Hadikölcsön-jegyzés

1 koronás heti befizetés mellett.

A Nagyváradai Hitelbank Takarékszövetkezet a hetedik hadikölcsön kibocsátása alkalmából ismét módot óhajtat nyújtani, hogy a hadikölcsön jegyzés hazafelmondásában mindenki, akinek önmaga s családja legközelebbi jövődelmü egyenlő részét befizetése, hogy meggarantált tőkét kedvezően győzősítsék és a legbiztosabb befektetésbe helyezhessék.

A Nagyváradai Hitelbank Takarékszövetkezet ennél fogva 5 évre szóló évtársulatot nyit, s mindenkinek aki öt éven át heti 1 korona befizetésére kötelezi magát, 300 korona n. é. 6%-os hadikölcsön-képpel egyes oly módon, hogy az öt év alatt vel az illető a 300 korona és zegű hadikölcsön-kövényt megkapja.

Öt éven át a 300 korona jegyzésével befizetések 260 koronát tesznek ki, ennyi a tőkével az illető 300 korona n. é. 6%-os jövődelmü ereő állampapír birtokába jut, mely a befizetések kifizetés kamatozása s az a befizetés és 5 éve alatt is gondoskodva van. A kitüntetett összeg a takarékszövetkezet, hetenként annyszor 1 koronát fizetnek be, mint az 300 koronát jegyeznek tehát 600 koronát a jegyzésnél be i 2 koronát, 900 koronát jegyzésnél heti 3 koronát, 1200 koronát jegyzésnél heti 4 koronát és így tovább.

A jegyzés alkalmával az egyes heti befizetésnek a tőkével az összeg azaz 300 koronát jegyzésnél 4 korona fizetendő be. A befizetés törthelmeinek hetenként, havonta vagy negyedévenként előre. Vidéki tagok a befizetéseket postatakarékpénztári befizetésük útján, tehát minden költség nélkül teljesíthetik befizetéseiket.

A Nagyváradai Hitelbank Takarékszövetkezet a VII. hadikölcsönre jegyzéseket a fenti módon f. évi december hó 15-ig fogad.

Bővebb felvilágosítással a Nagyváradai Hitelbank r. t. kebelében működő Nagyváradai Hitelbank Takarékszövetkezet szolgál.

Ez a kedvező alkalmat hazánk áldozata kész közönsége nagobb mértékben és nál től igénybe veheti, az íre ez uton is felhívjuk szives figyelmét és meggyőző.

Nagyvárad, 1917 november hó

Dr. fia tisztelettel

Nagyváradai Hitelbank Takarékszövetkezet
igazgatója.

Belépési felhívás.

Az Általános Takarékszövetkezet, mely az Általános Takarékpénztár r. t. kebelében működik, Nagyvárad, Bémer-tér 2. 1918 január 1-én nyit meg

XVI évtársulatát.

A belépés tetszés szerinti számu törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenként 20 fillér fizetendő. Az új évtársulat 3 éven át, vagyis 156 hétig tart, aminek eltelte után a tagok az általuk megtakarított tőkét az elért haszonnal megkapják.

A szövetkezet tagjainak váltóra vagy kölcsönvényre kölcsönöket folyósít, kölcsönök a heti befizetésekkel három év alatt törlesztendő. A befizetések vasárnap és ünnepnap kivételével minden nap délután 9—12 óráig, délután 3—5 óráig tartanak.

Vidéki tagok részére postatakarékpénztári lapokat küldünk, melyekkel befizetéseiket portmentesen eszközölhetik.

Az új évtársulat működését január 1-én megkezd, ezért felkérjük a belépni szándékozókat a mielőbbi jelentkezésre.

Nagyvárad, 1917 december hó

Általános Takarékszövetkezet

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614.

A telep telefonja 614.

Értesítjük a város i. közönségét, hogy villamos

FŐZŐEDÉNYEK,

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállíttatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyelotes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kaphatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

Kiszárló telefonja
55.

Főszárló telefonja
55.

Jegyezzünk hadikölcsönt a

PHÖNIX életbiztosító társaságnál!

A jegyzések életbiztosítással kombinálva eszközölhetők. Jegyezhet minden 15 és 60 év közötti levő egyén, nemre való tekintet nélkül.

A bankoknál eszközölt jegyzéssel egyenlő értékkel bir.

10000 koronáig orvosi vizsgálat nélkül.

Minden 1000 korona jegyzés után 20 éves tanácsra évi 36 korona díj fizetendő. A biztosítás fejárával a jegyző fél a jegyzett összeggel egyenlő címletű hadikölcsönkötvényt kap kézhez. Ha a jegyző fél a biztosítás fejárta előtt, bármilyen körülmények között — a harcra is — elhalálozik, a díjfizetés megszűnik és a jegyzett összeg, illetve hadikölcsönkötvény a hátramaradottaknak azonnal kiadatik.

10000 koronán felüli jegyzés orvosi vizsgálat mellett mérsékelt tarifálás alapon.

Jegyezni készpénzzel is lehet. Minden 1000 koronáért 560 korona a készpénzben lefizetendő összeg.

A hadikölcsönre szabadságolt katonák legelőnyösebben a Phönixnél jegyezhetnek. Az intézet a jegyzések arányában hozzájárul a hadiárva és özvegyek alapjához.

Főképviselet: Szent László-tér 1. sz.
TELEFONSZÁM 11-50.

Mindenkinek kötelessége hadikölcsönt jegyezni!

Bubla és Tarsa.

Cégtulajdonos: Bubla József
Sztaroveszky-utca 1.

Minden kapható e fűszer és csemege kereskedésben.

Szalámi, sajt, szalonna,
kitűnő **Málnaszörp,**
Törley pezsgő, valódi
kitűnő **ó-borok.**

Saját termésű bor.

Szappanok. Naponta friss izletesházikenyer. Felvágott fa házhoz szállítva. Élelmi cikkek. Naponta friss vaj, remek lipthói turó.

Telefonszám 11-49.

Belépési felhívás a Népszövetségi Hitelszövetkezet VI-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1918 január 1-én a VI-ik. új évtársulatát nyitja meg.

Az előbbi üzletek — dacára a nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménnyel folynak.

Belépni számlázók fizetéseket jegyezhetnek **már most is** a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső-u. 5. sz. a.) Egy fizetés heti 20 fillér befizetésre kötelez, s ki ki annyi fizetést jegyez, amennyit akar. Felvételi díj fizetésenként 50 fillér. 3 év múlva az évtársulat feloszlik: a tagok a befizetett összeget kikapják s a reájuk eső nyereséget is.

A tagok a befizetett összeg 1/10 részéig a szövetkezetnél olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, érték papírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel, s kiki heti betétje arányában részesedik.

Az eddigi évtársulatoknál a nyereségrészesedés jóval magasabb volt, mint bármely takarékszövetkezetnél.

A szövetkezet elfogad betéteket is, s azokat legmagasabb kamatlábbal kamatoztatja. Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, hogy felvétel végett szövetkezetünk helyiségében, vagy a csoportvezetőknél mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet igazgatósága.

KARÁCSONYI !! VÁSÁR !!

Selymek, kasmirok, női fehérneműek, szőnyegek, nagyválasztékban **KELENGYE** áruház Sz. László-tér 5. sz., a volt Krámer féle bolt: helyi égr. n. ::

Vilamos-világítási

és csengőjavítások, Wolfram-égők, 1/2 Wattos lámpák, csillárak, motorok, mérsékelt áron.

STERN ADOLF

Szent János-u. 20 Telefon 556

Betűszedő tanulóknak fiú és berakó tanulóknak leány fizetéssel felvétetik

a Szent László-nyomda R.-t.-nél.

„HÓFEHÉRKE“

Harisnya Áruház.

Tisztelettel értesíti Nagyvárad és vidéke n. é. közönségét, hogy a kötött és szövöttáru szakmában beállott súlyos beszerzési nehézségek következtében, a terhes üzleti kiadások fedezése szempontjából kénytelenek voltunk raktárunkat egyéb cikkekkel kibővíteni. Ajánljuk a n. é. közönség saját érdekében, hogy tekintse meg minden vétel kötelezettség nélkül óriási választékban érkezett **diszmi, játék, porcellán, toilet, bőraru** és még számtalan más új árucikkeinket.

A legmesszebbmenő előnyöket kívánjuk t. vevőinknek nyújtani, úgy kötött-szövött, mint a felsorolt új cikkekben.

Tisztelettel

„Hófehérke“ Harisnyaáruház

Szent László-tér. Sas palota.

ALABÁSTROM pipere szappan.

Legjobb és legfinomabb pipere szappan főleg azon körülménynek köszöni nagy közkedveltségét és jó hírnevét, hogy a legtisztább és legjobb anyagból készül s tartós és kellemes illattal használatban különös enyheség és dus fehér habja által tűnik ki, miért is a bőr tisztátalanságát eltávolítja s annak egyuttal szép üde kinézést és bársonyszerű simaságot kölcsönöz, éppen ezért a legelőkellőbb körökben is rendkívül elvan terjedve.

1 darab ára 7 korona.

Különféle igen finom pipereszappanok:

ibolya, gyöngyvirág, rózsa, orgona, borax.

Nagy kerek angol szappanok.

Hatszerek kimérve és eredeti üvegekben.

!! KÖLNIVIZEK. !!

Parfüm Casetták karácsonyra és éjévre hölgyeknek legalkalmasabb és legszebb ajándék

kapható:

NÉMETH PÁL

„Arany-Kereszt” gyógyszer-tárában Nagyvárad

Szont László-tér, városháza mellett.

Vidéki rendeléseket azonnal küldök!

IRÓGÉPEKET
VESZ, ELAD,
CSERÉL és JAVÍT
KARCZAG
ZÖLDFA-utca 5.

IZSAK LIDIA

Elsőrendű
Vízöntő

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Park-szálloda épületében.
Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szépliget-színház
művésznőinek egye-
dülű színpadlájára.
Tisztítások és átala-
kításokat elvégezték.
Pétek márték után a
legrövidebb idő alatt
alkalmasították.

MOCSÁRY SÁNDOR

TELEFON 1404.

ZÖLDFA-ÉPÜLET, utcai helyiség.

Villany- és vízvezetékszerelő,
bádogos, lakatos, műszerész
..... és bronzműves.

Írógép, gramofon, kerékpár és
National Cassa javító. Elektro-
technikai cikkek és 1/2 Wattos
Wolfm. szálcs Tungstamm-égők
állandóan rektáron.

Vas és rézágak

afrikai és lószőrmatracok,
amerikai és sudrony-
ágybetétek: összehajtos
ágyak eredeti gyári áron
kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558

Megérkeztek

a „Park” Nagyaruház

Rákóczi-ut

Ujdonságai óriási választék-
ban következő cikkekben:

Bőr diszmu árukban: erszé-
nyek, zseb és szivartárcák.

Acél árukban: zsebkések,
ollók és manicür cikkek.

Fésű árukban: hontó, konty-
fésűk, hajcsattok, hajtük.

Ajándék disztárgyakban
chinaezüst, porcelán és bőr-
árak. Utazó készletek, gyer-
mek játékok, piaci bevá-
sárló táskák, sport cikkek
kötött és szövöttárak.

Ajánlom a n. é. közön-
ségnek, hogy tekintse meg
ujdonságaimat minden vé-
telkötelezettség nélkül, mert
módomban áll a legmesz-
szebbmenő előnyöket t. ve-
vőimnek nyújtani.

„Park” Nagyaruház

Rákóczi-ut.